

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EURO | VÄLISMAAL 2,10 EURO | NR 91 | REEDE, 10. MAI 2013

ajaleht.epl.ee

Foto: Jassu Hertsman

Mugav riik topib sadu inimesi luku taha

Riigikohus leidis, et vaimupuudega inimest hoiti aastaid alusetult kinnises erihooldekodus. Patsientide esindusühingu andmeil on tahtvastaselt luku taga ligikaudu 600 inimest. lk 2-3

Ei fosforiidile

Viru Keemia Grupp võttis avalikkuse vastuseisu tõttu fosforiidikaevandamise plaanidega aja maha. lk 4

Kliima soojeneb

Rändlinnud naasevad Eestisse aasta-aastalt üha varem ja seda seostatakse globaalsete kliimamuutustega. lk 7

Peulill, petunia, alatiõitsev begoonia, virkliisu, lobeelia.

Eestis kasvatatud suurelehine hortensia. Värvivalik, pott Ø 14 cm.

Kaunimad õied emale!

Õitsev potitaim või püsilill teeb emale kaua rõõmu.

Pakkumine kehtib, kuni kaupa jätkub.
 SUURIMA VALIKUGA AIANDUSKESKUS EESTIS | HORTES.EE |
 SELJAKU 4B, LAAGRIS PÄRNU MNT ÄÄRES TALLINNA LINNA PIIRIL, E-R 10-20, L-P 10-18
 Mais ja juunis oleme avatud L-P 9-19

Elamuste aed

JUHTKIRI

Põlevkivi on Eesti asi

Kaks aastat tagasi, kui Eesti Energia Ameerikas Utah' osariigis põlevkivimaardla ostis, oli sõna kildagaas tuttav vähestele energiaäri alal võhikutele, aga nüüd on kildagaasist kuulnud iga ilmaelu jälgiv inimene. Paari aastaga on USA energia-turu väljavaadetes toimunud tohutud muutused.

Kui 2011. aastal moodustas maagaasi osa USA energiatarbimises 21%, siis praegu on seda 25% ja 25 aasta perspektiivis ennustatakse veelgi suuremat pööret gaasi poole. Nõustamisfirma Black & Veatch prognoosis kahe aasta eest, et 25 aasta pärast on gaasi osa n-õ peavoolueeldustest lähtudes 40%, aga nüüd ennustab ta gaasi osaks 2037. aastal juba 51%.

Põlevkiviõil ei ole praegu peavooluprognosisid märkimisväärset kohta, kuid on selge, et tegelikult ei tea keegi kindlalt, mida tulevik toob. 1970–1980-ndatel ei peetud ka kildagaasi tootmise projekte äärmiselt perspektiivikaks, aga näete, kuhu ollakse nüüd välja jõudnud. Kuid kildagaasi tootmise küljes ripub visalt silt „vastuoluline”, sest selle keskkonnamõju võib olla suurem, kui tootjad praegu väidavad. Teistesegi energia tootmise viisidesse – näiteks tuumaenergiasse – suhtumises on aja jooksul toimunud suured võnked.

Ka põlevkivist õli tootmise võimaluste uurimist ei saa seetõttu a priori halvaks pidada. Küll võib küsida, kas just Eesti Energia peab sellega tegelema, pealegi veel välisturgudel. Ent kas pole siiski küllalt loomulik, et ta seda teeb. Põlevkivi kasutamise kompetentsi leidub maailmas peale Eesti vähestes riikides. Samuti ei peaks me põdema, et võrreldes teiste

Tee tootmiseni

Võimalik, et aega kulub ka üle kuue aasta, halvemal juhul isegi aastakümneid.

põlevkivi uurivate energiafirmadega nagu Petrobras või Hiina Fushun on Eesti Energia pisike. Ka kildagaasi tootmise tehnoloogia arengut kiirendasid pikka aega just väikesed USA ettevõtted, gigandid Exxon ja Shell astusid mängu hiljem.

Õigustatud on ka küsimus, kas riigifirma Eesti Energia selles paljude lahtiste ostega äris liiga suuri riske ei võta. Põlevkivimaardla ostuhind 29 miljardit eurot ja edasised eeldatavad arenduskulud ei ole ettevõtte finantsvõimega võrreldes ohtlikult suured, kuid vaielda saab selle üle, millal ja kas üldse see projekt tulu andma hakkab. Ettevõtte ise hindab, et maardla kasutuselevõtuks kulub kuus aastat (millest praeguseks on kulunud kaks). Võimalik, et tegelikult läheb aega rohkem, halvemal juhul isegi aastakümneid. Hea asi on Eesti Energia välisprojektide kontekstis igatahes see, et maailma energianäljal ei ole praegu lõppu näha. ●

REPLIIK

Kirjavigade instituut

Haridusministeerium väidab, et majandus- ja juhtimis-instituut Ecomen tegeleb diplomite müübiga. Koolis saab ettevõtluse erialal kaitsta tšehhikeelse lõputöö, mis käsitleb hoopis eripedagoogika ja psühholoogia küsimusi. Rektor Hanon Barabaner soovust arvab, et venekeelset haridust üritatakse välja suretada. Kellel on õigus? Kui lugeda majandus- ja juhtimisinstituudi kodulehelt rektoori eestikeelset pöördumist, leiab sealt hõlpsasti üle kümne kirjavea. „Tulles õppima meie Instituudi, ootab Teid...”, „Instituut ECOMEN on täna prestiizikas Eesti erakõrgkool võõrkeele õppiga...”. Nojah. Terve kooli peale ei leidnud korraliku õigekeeleaga inimest? ● **Priit Simson**

Lk 10 Enn Vetemaa: kas jumal tahab, et enne surma kannataksin?

Lk 10 Tairi Rõõm: ajaloo jäljed eurooplaste rikkuse jaotuses

UUDISED

KOLMEL EESTI EMAL ON 18 LAST

2011. aasta rahvaloenduse tulemustest selgus, et 76% Eesti 15-aastaseid ja vanemaid naisi on emad, teatas statistikaamet. Eestis elab kolm naist, kes on emaks 18 lapsele, neli naist, kes

on sünnitanud 16 last, ning neli naist, kellel on 15 last. Rahvas-tiku taasprodutseerimiseks on vaja keskmiselt 2,2 last naise kohta, seega tegid need naised kaudselt ära 81 naise töö. **EPL**

Vaimupuudega inimest peeti aastate kaupa alusetult kinni

Mehe ohtlikkus polnud tõendatud, aga omavalitsusel oli mugavam ja odavam ta jalust ära saata.

Riigikohus otsustas, et inimese kinnisesse erihooldeasutusse paigutamine polnud põhjendatud.

Patsientide esindusühingu arvutuste kohaselt on tahtevastastelt luku taga umbes 600 inimest.

Kadri Ibrus
kadri.ibrus@epl.ee

Äsjase otsusega tühistas riigikohus alama astme kohtute otsused, millega üks psüühikahäirega inimene oli aastast aastasse kinnisesse erihooldekodusse elama määratud. Riigikohus leidis, et tema ohtlikkus ei olnud tegelikult millegagi põhjendatud, ja saatis asja ringkonnakohtule tagasi. Mees ootab aga senini erihooldekodus oma saatust.

Inimest tohib praegu tema tahte vastaselt erihooldekodu kinnisesse asutusse elama panna korraga üheks aastaks. Selle mõte on olnud, et iga aasta tagant tuleb uuesti hinnata, kas ta on ikka ohtlik. Ei ole päris nii, et inimest võib sisuliselt elu lõpuni kinni hoida, mis võrduks eluuegse vangistusega.

Kolm vajalikku tingimust

Inimese tema tahte vastaselt kinnisesse asutusse paigutamiseks peavad praegu seaduse järgi olema täidetud kolm tingimust:

1. isikul on raske psüühikahäire,
2. ta on ohtlik endale või teistele,
3. muude abinõude rakendamise ei ole osutunud küllaldaseks.

Täidetud peavad olema kõik need tingimused.

Ent nagu riigikohus nüüd oma selgituses rõhutab, ei ole siiani inimesi päris seaduslikult kinni hoitud. Nii praktikute-

le kui ka kohtutele tuletatakse meelde, et ohtlikkust ei saa hinnata konkreetseid tõendeid esile toomata ja piisavalt põhjendamata.

Mees, kelle puhul riigikohus nüüd selle pretsedenti loova otsuse tegi, on viibinud psüühikaprobleemide tõttu haiglaravil üle 60 korra, esimest korda kümneaastasena. 1981. aastal süüdistati teda ka

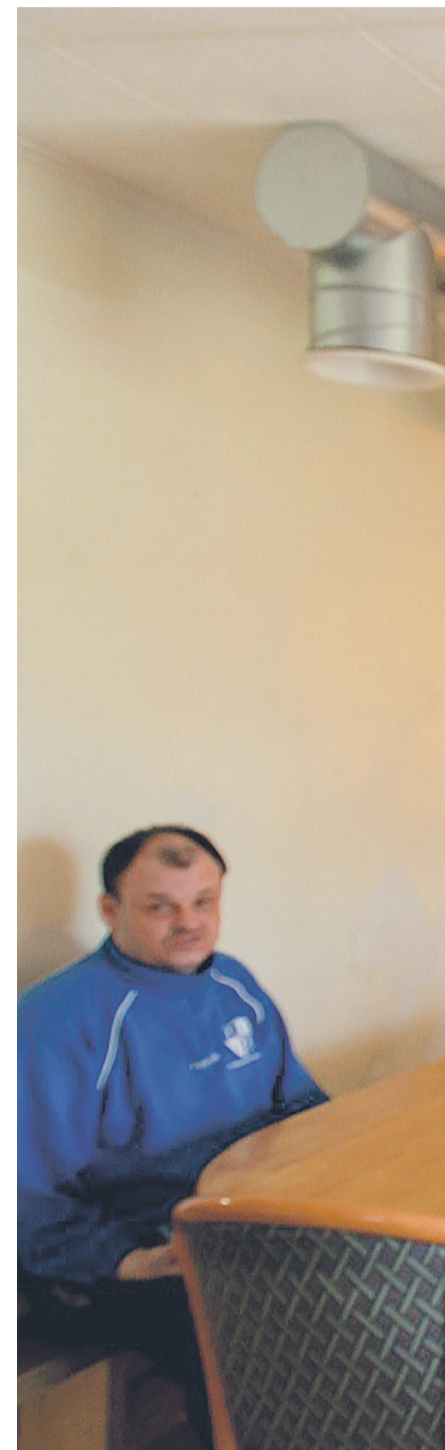
põhjenduseks üha uuesti ühed ja samad argumendid ehk tema ohtlikkuse aastate eest. Alamastme kohtud on mehe ohtlikkuse tuvastamisel tuginenud põhiliselt ühe eksperdi arvamusele, kes leidis, et ta on iseendale ohtlik, kui ei ole kinnises asutuses. „Milles võib ohtlikkus endale ja teistele väljenduda, ei ole ekspert seejuures põhjendanud,” märkis riigikohus.

Võisiku hooldekodu kinnise osakonna juhataja leidis, et kõnealust meest ei peaks seal kinni hoitama. Sama arvas hooldekodu psühhiaater. Mehe advokaat selgitas, et minevikus toimunud sündmuste alusel ei võid teda igavesti kinnises asutuses hoida. Ta sooviks näiteks elada tavalises hooldekodus ja tohtida vabalt liikuda.

Ühest eksperdist on vähe

Riigikohus juhtis tähelepanu, et esiteks ei peaks kohus tuginema üksnes ühe eksperdi arvamusele, ja teiseks, et ka see eksperdiarvamus peab siiski olema millegagi põhjendatud. „Elkõige saab isiku ohtlikkuse väljenduda füüsilises ohus tema enda või teiste isikute elule või tervisele, mh kalduvuses vägivaldale või suitsiidile,” selgitas riigikohus. „Ohtlikkust ei saa põhjendada üldise isiku käitumist iseloomustava omadusena. [...] Asjaolu, et isik ei suuda iseseisvalt oma elu korraldada, ei tähendab

Ohtlikkust ei saa hinnata konkreetseid tõendeid esile toomata ja põhjendamata.

Võisiku erihooldekodu kinnises osakonnas

Kolm varianti

Eestis on kolm põhimõtet, mille järgi inimesi tahtevastastelt kinnistes osakondadesse paigutatakse.

● **Sundravi**, kui isik on teinud kriminaalse teo. Saadetakse Jämejala haiglasse. Iga poole aasta tagant tuleb otsus üle vaadata.

● **Tahtevastastelt erihooldekodusse saatmine**. Isik pole veel midagi ohtlikku teinud, kuid eeldatakse, et ta võib olla ohtlik.

● **Psühhiaatria haiglasse tahtevastastele ravile paigutamise**. Lubatud periood 14 päeva kuni kolm kuud. Akuutse seisundi otsene ravi.

Patsientide esindusühingu arvutuste järgi on tahtevastastelt luku taga ehk kõiki kokku umbes 600 inimest.

ODAV USA KIVISÜSI SURETAB EUROOPA GAASIAAMAD

Kildagaasibuumist põhjustatud gaasi odavnemine USA turul kutsub esile odava Ameerika kivisöe voolu välisurgudele, sealhulgas Euroopasse, ning see muudab Euroopa gaasiküttega elektrijaamade ekspuaterimise mittetasuvaks. Seetõttu satuvad kahtluse alla ka EL-i kahjulike heitmete vähendamise programmid, kirjutasid The Wall Street Journal ja teised. **ERR**

Andmekaitse inspeksioon hakkab uurima jaemüügiettevõtete kodulehti, et saada ülevaade, kuidas kasutatakse kliendikaartide ja sooduskampaaniate raames kogutud isikuandmeid. **EPL**

JAHISEADUS OLEMAS

President Toomas Hendrik Ilves kuulutas eile välja riigikogu 25. aprillil vastu võetud jahiseaduse. Ühtegi põhiseaduse vastast sätet seaduses ei tuvastatud. **EPL**

Eesti Päevaleht **Täna digilehes**

- Igaüks võib kodus kasvatada põlissorte
- Vatikan: Mehiko Püha Surma kultus on jumalateotus

PROBLEEM**Mändmaa: koos on narkomaan ja dementne**

„Probleem on olemas. Kriteeriumid on ebaselged, mille alusel meie kinnistesse osakondadesse inimesi saadetakse,” sõnas AS-i Hoolekanaliteenuse juhataja Maaria Mändmaa, kelle alluvusse erihooldekodud kuuluvad. „Me hiljuti analüüsisime, et ligi pooled meie kinniste osakondade inimestest ei peaks seal olema, nad tegelikult ei ole ohtlikud,” kinnitas ta.

Mändmaa ütles, et kuna kohatud saadavad inimesi kinnistesse osakondadesse põhjendusteta ja erinevatel alustel, ongi seal koos näiteks dementsed vanainimesed läbisegi noorte narkomaanidega. Ta mõnitas, et paljud omavalitsused jätkavad siiski inimeste just kinnistesse osakondadesse suunamist.

Elu kinnises osakonnas tähendab seda, et viibida saab üksnes oma magamistoas, mida tavaliselt tuleb jagada teiste inimestega, ja koridoris, mis on lukustatud. See koridor ongi tavaliselt nende „ohtlike” inimeste ainuke elutuba peale oma voodi. Samal ajal võiks eeldada, et kui nad on nii ohtlikud, siis võivad nad olla agressiivsed ka üksteise vastu. See, et nad suudavad päevast päeva elada nii väikesel pinnal, näib aga näitavat, et nad on hoopis väga kannatlikud. Kui keegi muutubki agressiivseks, saaks sellest uus argument pikendada aasta pärast tema ohtliku isiku staatust.

Praegu on erihooldekodude kinnistes osakondades kohti 174 inimesele. 95%-l neist on eestkostja – enamasti omavalitsus. Inimestelt endilt on teovõime kohtu kaudu ära võetud.

Võisiku hooldekodu kinnises osakonnas läksid hiljuti kaks naist, kes jagasid üht magamistuba, omavahel kaklema ja see lõppes neist ühe surmaga.

Sotsiaalministeeriumist anti teada, et kinnisesse osakonda paigutamise kitsaskohti arutati ka hiljutisel seminaril ja probleemi olemasolu on tõdetud. Teemat lahatakse ka uues arengukavas, mille koostamise kaasatakse ka justiitsministeerium.

„Küll oleme AS-ile Hoolekanaliteenuse andnud soovitusi algatada konkreetsete menetluste lõpetamine, kui teenuse osutamise käigus selgub, et isik ei peaks olema sellel teenusel ning tema paigutamine kinnisesse asutusse ei ole piisavalt põhjendatud,” lisati ministeeriumist.

Patsientide esindusühingu hinnangul peaksid ohtlikkuse hindamise otsused tegema kompetentsed meeskonnad kindla meetodi ka alusel.

da veel, et ta on ohtlik isendale või teistele,” rõhutas kolleegium. Siit jõudiski riigikohus olulise punkti: ei kohtud ega omavalitsus ei ole siiani põhjendanud, miks inimesele ei ole siiani pakutud alternatiiviks hoopis sotsiaalabi – et ta saaks normaalselt vabades elada.

Oluline lahend

Patsientide esindusühingu juhi Pille Ilvese sõnul on tegemist väga olulise riigikohu lahendiga, mis toob esile, et praktikud ja kohus hindavad ohtlikkust ebapädevalt, rikkudes niimoodi väga raskelt inimeste põhiõigusi. „On selge, et näiteks ainuüksi vaimuhaiguse olemasolu või pelk verbaalne vägivald ei tähenda automaatselt ohtlikkust,” sõnas Ilves. „Ka seadus ei aita siin selgust tuua, sest terminid ohtlikkus ja muude abinõude/meetodite kohaldamine on ebapiisavalt sõnastatud.”

Ilvese sõnul pöördub nende poole igal aastal palju inimesi, kelle õigusi on põhjendamatult piiratud. „Praegu pannakse meil inimesi kinni, sest keegi arvab, et ta võib olla endale ohtlik,” arutles Ilves. „Näide Inglismaalt: mees hinnati suitsiidseks ja taheti kinnistada.”

Inglismaal lasti omavalitsusel depressiivse inimese auto ära parandada.

sesse asutusse panna. Siis aga kohus hakkas uurima, miks ta suitsiidne on. Selgus, et ta on depressiivne, sest töö ei saa käia, sest auto on katki ja raha ei ole auto parandamiseks. Kohus otsustas, et omavalitsus peab auto ära parandama. Ehk see ongi näide, mis tegelikult võib olla alternatiiv ohu ära hoidmiseks.” ●

ÜRO: alusetu kinnihoidmine on piinamine

ÜRO raport piinamise kohta sotsiaal- ja tervishoiuinstituutsioonides peab piinamiseks:

- otsustusvõime ebaadekvaatset määramist ja otsustusvõimetuse varjus inimesega vägivallatsemist
 - ohvrite täielikult teise inimese võimu all pidamist, mida õigustatakse meditsiinilise vajaduse doktriiniga
 - tarbetut tahtevastast vabaduse piiramist
- ÜRO soovib riikidel üle vaadata oma seadustiku, mis lubab vägisi sekkumist. Sage li on inimese autonoomiasse sekkumise põhjendused otsitud ja ebaõiged ning seda põhjendatakse väärtalt patsiendi ebakompetentsuse või terapeutilise vajadusega.

Paljud Võisiku kinnise osakonna ukseid käivad lukus ja koodi sisestaja peab seda hoolikalt varjama. Fotod: Jassu Hertsman

Sandor Liive:

Ameerika investeringus kahtlemine mõjub kummaliselt

Intervjuu

Andres Reimer
majandusajakirjanik

Eesti Energia juht ei jaga rahandusminister Jürgen Ligi arvamust justkui oleks üle-mere-projekt riskantne.

Sandor Liive, energiafirma juht, tõrjub eilses Eesti Päevalehes näidatud riske, mis ohustavad Ameerika põlevkivi projekti elujõulisust ning võiksid tuua riigi aktsiaseltsile 100 miljonit dollarit kahju. Nimelt on USA valitsus sel kevadel karmistanud põlevkivi kaevandamise regulatsiooni ning tahab energiapoliitikat uute maksu- ja looduskaitsekavadega veelgi rangemaks muuta. Eesti Energia tütarfirma Enefit Utah aga võitleb kõige selle vastu.

Rahandusminister Jürgen Ligi ütles eile valitsuse presikonverentsil, et Eesti Energia põlevkiviäri USA-s võib olla riskantne. Hiljuti firma oma haldusalasse võtnud Ligi sai nõukogu liikmetelt lubaduse, et nad annavad USA äritegevuse riskidele värske hinnangu. „Paanikaks kindlasti põhjust ei ole,” rõhutas Ligi.

Sandor Liive selgitas oma arusaama Ameerika-projekti õnnestumise kahtluse alla seadnud sõnumitest.

●●Avalikust teabest võib aru saada, et Ameerika põlevkivi õliks töötlemise tehnoloogia arendamine on andnud tagasilööke. Milline on Eesti Energia tegevuskava senise tehnoloogia ümberkujundamisel või uue lahenduse otsimisel, et Utah' põlevkivi oleks võimalik majanduslikult mõttekalt õliks muuta?

Kogu arendusprojekti olemus on seni maa all lebanud põlevkivimaardla kasutuselevõttu takistanud. Seega oleks kummaline näha probleemi selles, et Enefit Utah' projekt tekitab probleemide lahendamiseks. Me oleme projekti arendamiseks ehk nende probleemide lahendamiseks ette näinud kuus aastat, millest on tänaseks kulunud alles kaks.

Mis puudutab tehnoloogiat, siis on fakt, et põlevkivist

Oleme probleemide lahendamiseks ette näinud kuus aastat, kulunud on kaks.

saab vedelkütuseid toota. Küsimus on selles, kuidas seda teha võimalikult tasuvalt ja võimalikult keskkonnasõbralikult. Me oleme Utah' põlevkivi Enefiti laboriseadmel katsetanud ning õli tuli. Samas näitasid katsed ootuspäraselt, et Utah' põlevkivi käitub erinevalt kui Ees-

ti põlevkivi. See ei olnud üllatav, sest eri leiukohtade põlevkivid käituvadki erinevalt ja meie ülesanne arendustöö käigus ongi leida sobivam tehnoloogiline lahendus.

●●Miks saatis teie esindaja USA võimudele dramaatilise sõnastusega kirja, kui USA-s põlevkivile kavandavad uued keskkonnanõuded Enefit American Oili tegevust ei mõjuta?

See, kas ametlikud dokumendid on kellegi arvates dramaatilised või mitte, on subjektiivne hinnang. Kuna seadusloome protsess on avalik, siis võib igaüks neid kirju ka ise internetist lugeda ja oma arvamuse kujundada. Antud juhul osales Enefit üht maksustamist käsitleva eelnõu analüüsis, mis puudutab küll USA põlevkivitööstuse maksustamist riigile kuuluvatel maadel, kuid mitte Enefiti valdavalt eramaal asuvat

Enefit Utah' projekti. Ekslik on järeldus, nagu oleks eelnõu aadressil esitatud kriitika põhjuseks see, et eelnõu mõjutab märkimisväärselt Enefit Utah' projekti, kuna see ei ole nii. Samas põlevkivivaldkonna ühe tähtsaima ettevõttena tuleb oma hinnang välja öelda.

Eesti Energia juht Sandor Liive on optimistlik, et firma tütarettevõtte hakkab Utah's põlevkivist õli tootma.

Foto: Vallo Kruuser

●●Eesti Energia väitel vähendab uute reeglite mõju projektile selle asumine eramaal. Kuidas on võimalik, et USA-s elupaikade ja vee kaitse normid eravaldustele ei laiene?

Kogu projekt peab vastama kehtivatele keskkonnanõudele. Eramaal tegutsemine ei tähenda, et töötame täiesti ilma regulatsiooni ja järelevalveta. Selleks tulebki arendusfaasis riiklikul, osariiklikul ja kohalikul tasandil hankida üle tosina loa, mis puudutavad vee ja õhu kvaliteeti, müra ning palju muud.

Eesti Päevalehe poolt viidatud maa-ameti regulatsiooni muudatus neid teemasid ei käsitle. Pujupüüde kaitseala ei laiene Enefit Utah' projektile hetkel seetõttu, et meie valduses olevatel territooriumitel ei ole tuvastatud pujupüüde pesitsusalasid. ●

Avalikkuse jõuline vastuseis peatas fosforiiduuringud

Viru Keemia Grupp võttis vastuseisu tõttu fosforiidi-kaevandamise plaanidega aja maha.

Rein Sikk
rein.sikk@epl.ee

Täna hommikul Tamsalust algava roheliste rattaretkete eel teatas Viru Keemia Grupp (VKG), et Eesti probleemseima maavara uuringud pole ettevõtte jaoks enam aktuaalsed.

Nii nagu 25 aastat tagasi, istub ka täna Virumaal ratas-tele poolteist tuhat roheliste rattaretkel osalejat, kellest

paljudel on südames mure võimaliku fosforiidikaevandamise pärast. Saja seitsmekümne viie kilomeetri pikkuse rattaretkete „Kuidas elad, Pandivere?” üks olulisemaid teemasid on sel aastal just fosforiidivarude võimaliku uurimise ja kaevandamise kohta selguse saamine. Selleteemaline väitlus toimub laupäeval Väike-Maarja ligidal Eipri külas.

Maavarasid peaks uurima

Vahetult enne väitlust teatas VKG, et jätab oma esindaja kohtumisele saatmata. Juhatuse fosforiidiküsimuste nõunik Riho Breivel selgitas, et kuna kontsern on pärast oma

Kolm aastat fosforiidiplaane

2011. aasta sügisel teatas VKG oma soovist hakata Eesti fosforiidivarusid uurima ja kasutama. Teade tõi kaasa nii fosforiidialade omavalitsusjuhtide kui ka avalikkuse tulise vastuseisu. Rägavere vallas toimunud kohtumisele firma juhtidega tegid kohalikud elanikud plaani maatasa.

Novembris 2011 kuulutas keskkonnaminister Keit Pentus riigikogu kõnepuldist, et fosforiiduuringud peavad olema eesmärgil, et fosforiiduuringutele „ei” ütles

Stalini-aegse geeniuuringu keelamise põhjendusega, et geene pole olemas.

2013. aasta jaanuaris võttis VKG oma juhatuse nõunikuna ametisse Ida-Viru endise maavanema Riho Breiveli, kelle ülesandeks sai uuringute nõustamine ja avalikkuse teavitamine.

Nüüd, mais teatas nii Breivel kui ka ettevõtte, et enam aktiivselt fosforiidi teemaga ja selle uurimisega ei tegele, kuigi huvi on endiselt säilinud.

fosforiidihuvi väljakuulutamist kogunud rohkesti avaliku vastuseisu, siis nüüdseks on aeg maha võetud. Jaanuaris keemiakontsernis ametisse astudes oli Breivel aktiivne selgituste jagaja ja eri tasanditel kohtumiste korraldaja, et sel-

me tänaseni nõukogudeaegsed andmeid, mis ei pruugi sugugi õiged olla,” leidis Breivel. Ta lisas, et omaaegseid uurin- gutulemusi võidi ka võltsida, et Moskvast kaevanduste jaoks suuremaid investeerin- guid saada.

Breivel: tuleb oodata nii avalikkuse kui ka poliitikute arusaamade muutumist.

gitada VKG fosforiidiplaane. Nüüd tunnistas ta, et suhtus avalikkuse vastuseisu mürd- misse ehk sinisilmselt. „Meil tuleb tempot tagasi tõmmata, oodata nii avalikkuse kui ka poliitikute arusaamade muu- tumist, veendumisele jõud- mist, et Eesti fosforiidivarusid on siiski vaja uurida. Iga riik peaks ju teadma, mis maava- rad tal on. Pole õige, et kasuta-

VKG avalike suhete osakonna juhataja Julia Piilmann lisas, et huvi fosforiidi- maardlate vastu on säilinud. „Selleks, et huvi saaks põh- jendada või ümber lükata, on vaja teha

kaasaegseid geoloogilisi uurin- guid,” ütles ta. Kuna need pole praegu lubatud, jääbki püsi- ma varasem, äraootav olu- kord. „Nii riigil kui ka koha- likel omavalitsustel on kasu- lik omada täpset pilti tema valduses olevatest kasulikest maavaradest. VKG on endi- selt valmis fosforiidimaard- late uuringuid korraldama ja kinni maksta,” ütles ta. ●

MASKU MÖÖBLIAED ON AVATUD!

KÕIGE SUUREM VALIK AIAMÖÖBLIT EESTIS! TULE JA TEE ILUSAID LEIDE NII AEDA KUI RÕDULE!

Nurgadiivan Easy **995 €**

Komplekt Detroit **499 €**

Komplekt Pepper **379 €**

Laud Parma + 4 tooli **599 €**

Aiakiik Slöinge, värv pähkel **229 €**

VÄIKESELE RÕDULE

Komplekt Detroit **99 €**

Komplekt Summer **99 €**

Päikesevarjud alates **29 €**

PIIRATUD KOGUS!

Lamamistool Baden **29 €**

Toolipadjad, 4 tk alates **29 €**

VAATA SUURT
AIAMÖÖBLIKATALOOGI:
WWW.MASKU.EE

Piltidel on illustreeriv tähendus.

Masku kauplused asuvad:

Masku Vesse

Smuuli tee 43 / Peterburi tee 62A, Tallinn
E-R 10-20; L 10-18; P 10-16
Tel.: 633 8929

Jõe Keskus

Sõbra 58, Tartu
E-R 10-19; L 10-16; P 10-16
Tel.: 776 3067

masku.ee

M
MASKU

Riik maksab Evelin Ilvese rõivad kinni umbmäärase seaduse tõttu

Esileedi esinduskulud ja hüvitisi puudutav seadusemuudatus sündis kiiruga ja selgitusteta.

Riin Aljas
riin.aljas@epl.ee

Eilne Eesti Ekspress kirjutas, et alates Toomas Hendrik Ilvese presidendiks valimisest on presidendi kantselei ostnud Evelin Ilvesele 70 000 euro eest ehteid ja riideid. Seda peale igakuise tasu, mis moodustab presidendi palgast 30%. Juriidiliselt oleks kõik justkui korrektne, sest seaduses on tõlgendamisruumi küllaga.

Nimelt sätestab seadus, mis määratleb presidendi-

muutmise ajal hüvitiste sisulist poolt riigikogus peaaegu üldse, sest nagu selgub tollast stenogrammidest, oli asjaga kiire. Nimelt kerkis 2006. aastal esile küsimus, mis saab president Lennart Meri abikaasast pärast riigijuhi surma.

Helle Meri eelnõu

Meedias räägitigi sellest eelkõige kui „Helle Meri eelnõust”. Seaduse vastuvõtmisega kiirustamist tunnistas tollane riigikogu põhiseaduskomisjoni liige Evelyn Sepp. „Arvestades selle eelnõu menetlemise tempot, me kirjalikku arvamust arutluse ajaks [vabariigi valitsuselt] saada ei lootnudki,” ütles Sepp. Samuti ei tekitanud tema sõnul eelnõu komisjonis pike-mat diskussiooni ja seadusemuudatuste suhtes oldi üksmeelel.

Küll aga tekkis vajadus presidendi kaasa esindusfunktsioone täpsemalt määratleda. Selle peale märkis Sepp tollal, et „presidendiproua roll vajaks seaduses institutsionaliseerimist, mitte pelgalt hüvitise maksmise aluse sätestamist”. Praegu jõustunud seaduses paraku seda täpsustust tehtud ei ole.

Esinduskulude ja „muude põhjendatud kulude” all peeti Sepa sõnul tollal silmas, et esimesed on mõeldud presidendi saatmisega kaasnevate kulude, teised aga pigem lähetsukulude või näiteks ametli-

2011. aasta vabariigi aastapäeval kandis Evelin Ilves 2300-eurost komplekti, mille maksis esinduskulude nime all kinni riik.

Foto: Andres Putting

Sepp: edevuskulud tuleb kanda esinduskulude arvelt oma isiklikust sissetulekust.

paari hüved, et riigi esileedile hüvitatakse iga kuu lähetus-, esindus- ja muud põhjendatud kulud. Neist esimeste hulka kuuluvad näiteks sõidu- ja majutuskulud, teised kaks jäävad segaseks. Kui ülejäänute suurus on seaduses määratlemata, siis esinduskulude katteks saab esileedi iga kuu 30% presidendi palgast. Just nende kahe viimase punkti alla paigutab presidendi kantselei Evelin Ilvese rõivad.

Ehkki nüüd on segadust küllaga, ei arutatud seaduse

ke kingituste kompenseerimiseks. Riided Evelyn Sepa arvates aga nende kummagi punkti alla ei käi. „Sellised edevuskulud tuleb kanda esinduskulude arvelt oma isiklikust sissetulekust, kuna tegu on isiklikku

kasutusse tellitud esemetega,” märkis ta.

Presidendi kantselei peab Eesti esileedi riiete esinduskulude hüvitamist põhjendatuks, sest tegu on riigisisesteks üritusteks ja välisviisitideks

soetatud rõivastega, mis antakse pärast presidendi ametiaja lõppu Eesti Rahva Muuseumi kasutusse. „Esindusrõivad on osa Eesti visiitkaardist,” seisab presidendi kantselei avalduses. ●

Presidendi abikaasaga seotud hüved

- Sekretär, ametiauto ning selle korrashoiu ja kasutamise seotud teenused
- Igakuine esindustasu, 30% presidendi ametipalgast
- Hüvitised lähetuskulude ja muude põhjendatud kulutuste eest
- Presidendi ametivolituste lõppedes makstakse tema abikaasale igakuiselt 20% presidendi ametipalgast

Naaberriikide esileedide kulud on väiksemad

Soome

President ja tema proua tasuvad (esindus)riiete ja privaatsest tarbitud toidu eest ise ega saa palka või reisikulude hüvitust. Esileedi võib kasutada presidendi kantselei transporti- ja sekretäriteenuseid.

Läti

Seadusega esinduskulud keh-testatud ei ole, ent presidendi saatjaks olemisega seotud kulud, näiteks lilled, kaetakse presidendi eelarvest. Riiete ega ehte eest riik ei maksa.

Leedu

Praegune president pole abielus, ent, kui kaasa peab teda visiitidel saatma tööstajast, saamata jäänud tasu hüvitatakse. Esileedi esinduskuludeks on 15% presidendi palgast.

Foto: Vallo Kruuser

Pronkssõdur sai eile papist ordeni

Tallinna kaitseväge kalmistul asuv pronkssõdur sai eile uue kaunistuse – nimelt riputati sõduri pea kohale Suure Isamaasõja II järgu ordeni jäljend. Kuigi jäljend on seal ka varem (eelmisel aastal) rippunud, ei

kuulu see tegelikult mälestusmärgi juurde, ning nagu mulgi, koristatakse ka tänavu ilmselt üsna pea heakorratõde raames ära. Kaitseministeerium, mis kalmistu heakorra eest vastutab, mälestusmär-

gile mulaaži lisamises midagi taunimisväärtset ei näe. „Kui ei ole tegemist märgiga, mis õhutaks vaenu või vihkamist, siis me ei hakka seda ära keelama,” ütles ministeeriumi pressiesindaja. Delfi

Erakonnast arvati välja pistist võtnud Parbus ja Sepp

Keskerakond arvas eile oma ridadest välja pistisekuritegudes süüdi mõistetud Ivo Parbus ja Elmar Sepa. Harju maakohus karistas pistise võtmise eest endist Tallinna linnaametnikku Parbust ja tema mitut kaasosalist juba mulu märtsis ning mees sai selle eest ka reaalse vanglakaristuse. Kaasüüalune Sepp sai karistuse pistisevõtmisele kihutamises ning sellele kaasa aitamises ning mõisteti samuti vangis.

Lõplikult jõustus otsus aga alles üle eile, kui riigikohus otsustas, et ei võta arutlusele kriminaalasjas esitatud kassatsioonikaebust. Keskerakonna pressiesindaja Taavi Pukk ütles, et erakond reageeris otsusele põhikirjast lähtuvalt ja arvas mehed parteist välja. Ivo Parbus sai kokku üle 950 000 krooni pistist kinkekaartide, sularaha ja enda sihtasutuse kasuna. ● Delfi

Soome müüduim väikemaja!

hind alates
15 980 €

Meie poolt: soome suvila, paigaldusõpetus ja koosteejoonised.
Sinu poolt: maatükk, tööriistad ja kokkupanek!
Hinnale lisandub transport.

HINNAS KAMIN JA SOOJUSPUMP!

hind alates
928 €

Elumajad, suvilad, saunad, garaažid, soojuspumbad..., lisaks lai valik kaminaid.

Helista ja küsi lisa!
tel 50 44188

Vaata ja vali toode meie kodulehelt:
www.ultimatemarket.com
www.omamajamarket.ee
info@omamajamarket.ee

Kevadekuulutajad jõuavad Eestisse tagasi üha varem

Rändlindude saabumisaega üha varasemaks nihkumist seostatakse kliimamuutustega.

Ulvar Käär
ulvar.kaart@epl.ee

Eesti ornitoloogid on viimase poole sajandi linnuvaatlusandmeid analüüsid joudnud järeldusele, et rändlindude saabuvad kevadeti meie maile üha varem.

„Mitte ainult Eestis, vaid kogu Põhja-Euroopa puhul on täheldatud, et praktiliselt kõigi lähiränduritest lindude kevadine saabumisaeg on nihkunud

li vanemteadur Aivar Leito, et tegu on üldise trendiga.

Hiljuti avaldati geograafiaseltsi aastaraamatus teadusartikkel, milles oli analüüsitud ühtekokku 42 linnuliigi Eestisse esmasaabuskuupäevi alates 1958. aastast. Uuringust selgus, et rändlindude saabuvad talvitumiselt tagasi lausa kuni viis päeva varem kui pool sajandit tagasi.

Kuni viis päeva varasemad

Näiteks Euroopas talvituvatest ränduritest tulevad künnivaresed pesitsusaladele varasemast keskmiselt pea neli ning hiireviud ja naerukajakad kolm päeva varem. Tuntumatest kevadekuulutajatest, kes ka meile lähemal talvituvad, on päeva jagu varem hakanud saabuma põldlõokesed ning punarinnad. Kaugränduritest, kelle talvitumisalad

di taguse ajaga ligi viis päeva varem ehk kolmanda mai paiku, siis meie rahvuslindude jõuavad sinna keskmiselt kolm päeva varem.

Asjatundjate hinnangul on kevadekuulutajate saabumisaega üha varasemaks nihkumine seotud kliima soojenemisega – seda eeskätt nende tiivuliste puhul, kes Euroopas talvituvad ning kelle rände asumine sõltub otseselt ilmastikutingimustest. Aga Kesk-Aafrikas talvituvate ööbikute puhul, kelle rände asumine peaks sõltuma ennekõike seesmise bioloogilise kella tiksumisest, on seni täpselt teadmata, miks ka nemad on hakanud üha varem saabuma. „Liigi säilimise seisukohast ei saa looduses miski absoluutne olla ehk siis ööbikute näitel tuleb kaugrändurite puhul ilmselt mängu ka kliima muutumine ja ilmastik,” tähendas Leito. Lisaks on see, miks linnud siia varem tagasi kipuvad, seotud nende pesitsemisega: võimalikult vara saabumine ja pesitsemise alustamine peaks tagama eduka pesitsemise, kuna lindudel jääb nii poe-

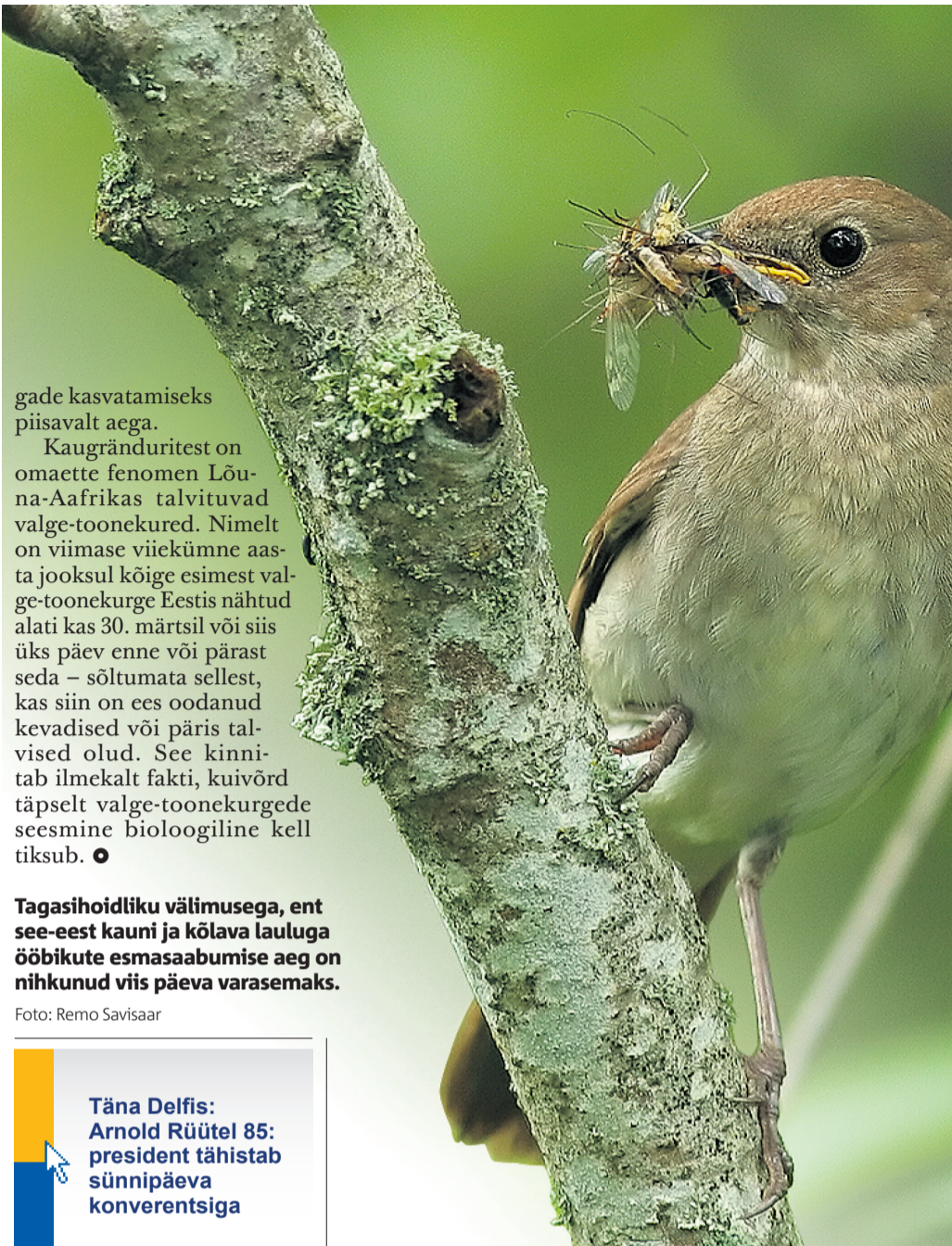
gade kasvatamiseks piisavalt aega.

Kaugränduritest on omaette fenomen Lõuna-Aafrikas talvituvad valge-toonekured. Nimelt on viimase viieksa aasta jooksul kõige esimest valge-toonekure Eestis nähtud alati kas 30. märtsil või siis üks päev enne või pärast seda – sõltumata sellest, kas siin on ees oodanud kevadised või päris talvised olud. See kinnitab ilmekalt fakti, kuivõrd täpselt valge-toonekurede seesmine bioloogiline kell tiksus. ●

Tagasihoidliku välimusega, ent see-eest kauni ja kõlava lauluga ööbikute esmasaabus aeg on nihkunud viis päeva varasemaks.

Foto: Remo Savisaar

Täna Delfis:
Arnold Rüütel 85:
president tähistab
sünnipäeva
konverentsiga

Näiteks ööbikud jõuavad Aafrikast koju viis päeva varem kui pool sajandit tagasi.

viimase poolsajandiga ligikaudu nädal varasemaks,” viitas ornitofenoloogiliste uuringutega seotud Eesti maaülikoo-

jäävad juba Aafrikasse, on ühtlasi varem saabuma hakanud näiteks ööbikud ja suitsupääsukesed. Kui esimesi nähakse Tartus võrreldes poole sajan-

Tartu näidissovhoosi esimehena 1965. aastal moodsas raadiosidega varustatud autos asju ajamas. Foto: K. Oras

Arnold Rüütel saab täna 85

Täna pärastlõunal tähistab piduliku vastuvõtuga oma 85 aasta juubelit Eesti Vabariigi president aastail 2001–2006 Arnold Rüütel. Sünnipäeva puhul meenutab Eesti Päevaleht Rüütli ajast enne poliitikurjääri alustamist. **Palju õnne sünnipäevaks!**
EPL

Jäned põllumajandustehnikumi õpilasena akordionit mängimas.

Ajateenistuses Doonau ja Musta mere laevastikus. Fotod: erakogu

Tallinna Linnavaaramet

TEATAB

Tallinna Linnavalikogu 2. mai 2013 otsusega nr 75 otsustati:

Müüa avalikul kirjalikul enampakkumisel Tallinna linnas Keslinna linnaosas asuv J. Vilmsi tn 50-78a korterimand (registrios nr 23650201; 309/5098 mõtteline osa kinnistust, mille katastriüksuse tunnus on 78401:112:0031, sihtotstarve elamumaa 100%, pindala 1332 m² ja reaalsana eluruum nr 78a üldpinnaga 30,90 m², mille tähistus plaanil on 78a); Tallinna linnas Keslinna linnaosas asuv J. Vilmsi tn 50-78b korterimand (registrios nr 23650301; 186/5098 mõtteline osa kinnistust, mille katastriüksuse tunnus on 78401:112:0031, sihtotstarve elamumaa 100%, pindala 1332 m² ja reaalsana eluruum nr 78b üldpinnaga 18,60 m², mille tähistus plaanil on 78b).

Tallinna Linnavalikogu 2. mai 2013 otsusega nr 76 otsustati:

Müüa avalikul kirjalikul enampakkumisel Tallinna linnas Keslinna linnaosas asuv Pärnu mnt 8 // Väike-Karja tn 9 - M6 korterimand (registrios nr 20050501; 2412/30988 mõtteline osa kinnistust, mille katastriüksuse tunnus on 78401:101:3690, sihtotstarve elamumaa 55%, ärimaa 30%, ühiskondlike ehitiste maa 15%, pindala 770 m² ning reaalsana mitteiluruum nr M6, üldpinnaga 241,20 m², mille tähistus plaanil on M6) alghinnaga 237 000 eurot.

Tallinna Linnavalikogu 2. mai 2013 otsusega nr 77 otsustati:

Müüa avalikul kirjalikul enampakkumisel Tallinna linnas Nõmme linnaosas asuv Jaama tn 12M2 korterimand (registrios nr 13455901; 2850/10093 mõtteline osa kinnistust, mille katastriüksuse tunnus on 78404:401:0028, sihtotstarve ärimaa 75% ja elamumaa 25%, pindala 1344 m² ja reaalsana mitteiluruum nr M2 üldpinnaga 285,00 m², mille tähistus plaanil on M2) alghinnaga 205 000 eurot.

Tallinna Linnavalitsuse 6. mai 2013 korraldusega nr 627-k otsustati:

Müüa avalikul kirjalikul enampakkumisel Tallinna linnas Põhja-Tallinna linnaosas asuvast Kaera tn 57 korterimandist 1/2 mõtteline osa (registrios nr 16034301; 466/4030 mõtteline osa kinnistust, mille katastriüksuse tunnus on 78408:803:6900, sihtotstarve elamumaa 100%, pindala 1384 m² ja reaalsana korter nr 7 üldpinnaga 46,60 m², mille tähistus plaanil on 7) alghinnaga 16 750 eurot. Ostuhind tuleb tasuda täies ulatuses enne müügilepingu sõlmimist. Objekti notariaalse müügilepingu sõlmimisega seotud kulud (sealhulgas notaritasu, riigilõiv ning notariaalakti ärakirjade maksumus) tasub ostja.

Nõmme Linnaosa Valitsus

AVALIKUSTAB

Kandle tn 20 kinnistu detailplaneeringu, mille eesmärk on kinnistu jagamine kaheks üksikelamu krundiks ning mõlemale krundile ehitusõiguse määramine kuni 2 maapealse ja 1 maa-aluse korrusega üksikelamu ning 1-korruselise abihoone ehitamiseks. Detailplaneeringuga saab tutvuda Nõmme Linnaosa Valitsuse ruumides, Vabaduse pst 77 I korrusel ja Tallinna Linnavalitsuse I korruse infosaalis, Vabaduse väljak 7, alates 28. maist kuni 11. juunini 2013, samuti Tallinna planeeringute registris aadressil <http://tpr.tallinn.ee/tpr/>

Põhja-Tallinna Valitsus

TUNNISTAB NURJUNUKS

Kandle tn 20 kinnistu detailplaneeringu, mille eesmärk on kinnistu jagamine kaheks üksikelamu krundiks ning mõlemale krundile ehitusõiguse määramine kuni 2 maapealse ja 1 maa-aluse korrusega üksikelamu ning 1-korruselise abihoone ehitamiseks. Detailplaneeringuga saab tutvuda Nõmme Linnaosa Valitsuse ruumides, Vabaduse pst 77 I korrusel ja Tallinna Linnavalitsuse I korruse infosaalis, Vabaduse väljak 7, alates 28. maist kuni 11. juunini 2013, samuti Tallinna planeeringute registris aadressil <http://tpr.tallinn.ee/tpr/>

MOSKVAS KORRALDATI VÕIDUPÜHA HIIGELPARAAD

Venemaa võidupäeva puhul Moskva Punasel väljakul toimunud tähtsaimast sõjaväeparaadist võttis osa üle 11 000 sõjaväelase, 101 maapealset ja 68 õhusõidukit. Paraadi võttis vastu

Venemaa kaitseminister, armeekindral Sergei Šoigu ja seda juhitud maavägede ülem kindralpolkovnik Vladimir Tširkin. Kõne pidas Venemaa president Vladimir Putin. **Delfi**

DÜSSELDORFI TEATER LOOBUS NATSIOOPERIST

Üks Saksamaa suuremaid ooperimaju, Düsseldorfis asuv Deutsche Oper am Rhein eemaldas repertuaarist Richard Wagneri ooperi „Tannhäuser”, mille tegevus oli üle kantud holokaustiaeg-

sesse koonduslaagrisse. See osutus liiga realistlikuks: pärast esimesi etendusi vajas mõni vaataja koguni arstiabi. Ooperit esitatakse edaspidi ainult kontsertetendandena. **Delfi**

Kuninganna Elizabeth II lubas immigrandide karmimat kohtlemist

Brittide üheks peamiseks mureks on kerkinud sisserändajad. Ka peaminister Cameron on mures.

Kaivo Kopli
kaivo.kopli@epl.ee

Olles tõllaga parlamenti sõitnud, end hermeliini ja kalliskividega kaunistanud, krooni pähe pannud ja saalis troonil istet võtnud, teatas Briti kuninganna Elizabeth II, et peagi kuulub ta välja uue immigratsiooniseaduse, mis „tagab, et see maa meeltab ligi neid, kes annavad oma panuse, ja tõrjub neid, kes ei anna”. 87-aastasele monarhile noogutasid mõttes kaasa tema ühel käel istunud abikaasa Philip ja teisel käel istunud troonipärija, Walesi prints, kes viimati oli parlamendis ema saatjaks 17 aasta eest.

Kuid ei, prints Charlesi kohalolek ei sümboliseerinud sisserännanute karmima kohtlemise tähtsust. Ta oli seal ilmselt viitamaks, et asub tasapisi võtma suuremat rolli oma ema avalikes kohustus, nagu nenditi Briti meedias. Ja ei ole ka kuninganna ise pööranud võõramaalaste vastu, vaid ta esitas lihtsalt traditsioonilise parlamendihooaega avava kõne, mis võis küll sisaldada ka talle meelepärasteid mõtteid, kuid oli iga viimase sõnani talle suhu pandud.

Tegemist oli konservatiivide ja liberaaldemokraatide koalitsioonivalitsuse ministrite koostatud valitsusprogrammi eelolevaks aastaks ehk täpsemini esitleti seaduseid, mida soovatakse selle ajaga vastu võtta. Kuninganna tegi neist teatavaks 15 ja viitas veel vähemalt neljale võimalikule. Kuid kõik nad varjutas üks – uus immigratsiooniseadus, milles omakorda tõsteti esile ligipääsu piiramine toetustele ja tervishoiule ning immigrandide väljasaatmise lihtsustamine.

Rahvas on pahane

Programm koostati mõistagi enne seda, kui immigratsioonivastane ja euroskeptiline Ühendkuningriigi Iseseisvuspartei (UKIP) võitis nädalavahetusel kohalikel valimistel

Selles, et üle 17 aasta oli kuninganna saatjaks parlamendis Walesi prints, nähti viidet, et ta hakkab tasapisi ema kohustusi üle võtma.

Foto: Reuters / Scanpix

koguni veerandi häälest. Suur osa neist tuli senistelt peaminister David Cameroni ja konservatiivide toetajailt, aga ka asepeaminister Nick Cleggi ja liberaaldemokraatide pooldajailt ja isegi opositsiooniliste leiboristide senistelt valija-

Mujalt, sh Eestist tulnutele piiratakse ligipääsu näiteks toetustele ja tervishoiule.

telt. UKIP-i edu vaid rõhutas Cameroni jaoks vajadust tõsta kilbile teema, mis väga paljusid valijaid muretses.

Värske YouGovi uuring näitas, et avalikkus on immigratsiooni pärast vägagi mures, koguniski 57% vastanuteist peab seda üheks kolmest peamisest Briti ühiskonna ees seis-

vast probleemist. Cameroni valitsuse ametisse astudes 2010. aastal arvas nii ainult 13%.

Lihtsustatult öeldes on suur osa rahvast pahane, et immigrandid tulevad ja elatuvad nende maksuraha eest makstavaist toetustest ja saavad arstiabi ning pealegi on isegi seadusrikkumiste korral nende maalt välja saatmine raskendatud. Just neile muredele Cameroni valitsus rohtu lubabki.

Suurem kontroll

Kavandatud meetmed on üldjoontes selged. Nii pannakse ilmselt elamispinna väljajärijatele kohustus kontrollida üürnike immigrandistaatust ja illegaalset tööjõudu palkavatele tööandjatele kehtestatakse veelgi suuremad trahvid. Uustulnukate ligipääsu meie mõistes haigekassa tasutud tervishoiule piiratakse

se, nagu vähendatakse ka võimalusi hakata õige pea pärast riiki saabumist saama sotsiaaltoetusi. Immigrantide deporteerimine tehakse lihtsamaks ja väljasaatmiste kohtus vaidlustamine raskemaks.

Immigratsiooniteemade tõstatamist peeti Suurbritannias aastaid rassistikuks. Cameroni on mõnitanud „avatud uste immigratsiooni” lõpetamist nõudvat UKIP-i „kapi-rassistikuks”. Kuid nüüdseks on kõik kolm peamist parteid hakanud sisserändest aina karmimalt kõnelema. UKIP ja paljud meediakanalid kuulutavad, et juba järgmisel aastal, kui lõpevad EL-is vabale liikumisele seatud piirangud, ujutavad Britannia üle rumeenlaste ja bulgaarlaste hordid, kes haaravad toetuste ja arstiabi järele ajal, mil paljude brittide elustandard on pitsitus. ●

Eurovolinik: sotsiaalõigusi tuleb laiendada

Euroopa Komisjoni asepresidenti Viviane Redingi sõnul tuleb EL-i kodanike sotsiaalõigusi hoopis laiendada, kuigi mitu liikmesriiki on hoiatanud „toetuste turismi” levimise eest.

Juba märtsis saatsid Austria, Saksamaa, Holland ja Suurbritannia komisjonile kirja sooviga teha lõpp võimalusele, et EL-i kodanik kolib kodumaalt mõnda

teise liikmesriiki ja asub seal sotsiaaltoetusi taotlema. Üks teemaga seotud EL-i diplomaat ütles väljandele EUobserver, et eelkõige on sihilul Rumeenia ja Bulgaaria kodanikud, kes väidetavalt saavad jõukamatesse riikidesse ainsa sihiga hakata seal toetusi saama.

Reding teatas aga ülele presikonverentsil, et „ükski liikmesriik ei ole esitanud komisjonile

fakte „ettekujutusest”, et miski on valesti”. Tema sõnul ei ole EL-i lepingule tuginev õigus vabalt liikuda läbiräägitav „ei praegu ega homme”. Selle asemel tegi ta hoopis ettepaneku pikendada töötutoetuste maksimist praegusest kolmelt kuult kuue kuuni igale EL-i kodanikule, kes lahkub oma koduriigist, et otsida tööd teises liikmesriigis.

Maja Clevelandis, kus naisi kinni hoiti

Foto: Reuters / Scanpix

Röövitud kannatasid aastaid vägistamist

Kolmest vennast, kes kuriteos kahtlustatuna arreteeriti, esitati süüdistus siiski ainult ühele.

Lauri Laugen
v- uudised@epl.ee

Kolm USA-s Clevelandis kümneaastasest vangistusest vabastatud noort naist pidid elama kongisarnastes ruumides räpases majas, kus nad röövinud mees neid vägistis, naljutas, peksis ja ahelates hoidis, teatasid võimud ülele.

Nende väidetavale piinajale, endisele koolibussijuhi-le, 52-aastasele Ariel Castrole esitati kolmapäeval ametlikult süüdistus. Castro kahele vennale, kes samuti kahtlustatuna arreteeriti, süüdistust ei esitatud, kuna politsei ja uurijad on kindlaks teinud, et nad ei teadnud naiste röövimisest ja vangistuses hoidmisest midagi.

Kolm ohvrit, kes rööviti igaüks eraldi samast piirkonnast, leiti esmaspäeval elavana pärast seda, kui üks neist,

Amanda Berry appi hüüdis ja naabrid seda kuulsid. Berry rääkis politseile, et tema pääsemine oli kümne aasta jooksul esimene võimalus vabaks saada. Vangistuses oldud aja jooksul sünnitas Berry tütre, kes on nüüd kuueaastane. Peale Berry ja tema tütre vabastati majast 23-aastane Gina DeJesus ja 32-aastane Michelle Knight.

Naabrid ei näinud midagi

Kõiki kolme hoiti periooditi keldris kõite ja kettidega aheldatuna ning lasti ajuti nälgida, teatas politsei raportiga tutvunud Clevelandi linnavolikogu liige Brian Cummins.

Naabrid arvasid, et Castro elab tagasihoidlikus kahekoruselises majas üks. Võimude teatel mäletavad naised vangistuse ajast ainult kaht korda, kui nad majast välja said. Siis läksid nad väikesel krundil olevasse garaaži ning olid parukate ja mütsidega maskeeritud.

Clevelandi politseiülema Ed Tomba sõnul hoiti naisi majas eraldi, kuid nad teadsid, et ka teised on seal. ●

Tallinna Ehituskool ootab alates uuest õppeaastast tööle:

- KUTSEÕPETAJATAT ELEKTRI ERIALAL;
- TEHNIKA VALDKONNA (kinnisvara haldus, keskkonnatehnika, „tark maja” jms) JUHTÕPETAJAT
- ÜLDEHITUSE ERIALA KUTSEÕPETAJAT

Peamised tööülesanded on:

- õppetöö korraldamine; juhtõpetajal valdkonna eestvedamine

Kandidaadilt eeldame

- eriala tundmist
- eelnevat töökogemust spetsialistina või kutseõpetajana
- tahtmist ennast arendada

Kasuks tuleb

- võõrkeelte oskus

Pakume

- palka kokkuleppel
- võimalust pedagoogiliste oskuste täiendamiseks
- pedagoogidele kehtestatud soodustusi töö- ja puhkeajaks
- võimalust stažeerida, sh välismaal

Ootame sooviavaldusi koos CV- ga kuni **24. maini 2013 k.a** kooli aadressile Raadiku 10, telefon 651 9040 e-post: ehituskool@ehituskool.ee;

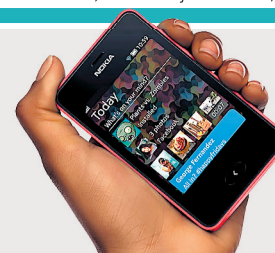
PRISMA TUNNEB TÖÖJÕUPOUDUST

Kolm nädalat tagasi 90 töötaja palkamisest teatanud kauplusekett Prisma tõdeb, et tööjõupuudus Tallinnas ja Harjumaal on tänaseks tõsine probleem ning olukord sarnaneb 2007. aastaga.

„CV-sid on hakanud tulema märgatavalt rohkem, aga kõiki kohti me veel täita ei ole suutnud,” ütles Prisma Peremarketi turundus- ja kommunikatsioonidirektor Kadri Lainas. **Delfi**

NOKIA 75-EURONE NUTIFON

Eile esitles Nokia oma uut, 99 dollarit ehk 75 eurot maksvat interneti- ja sotsiaalmeediavõimekusega telefoni Asha 501, millega üritatakse tasa teha kaotust nutitelefonide rallis. **Delfi**

MCDONALD'SI REKORD

7,7 miljonit inimest külastas möödunud aastal Eestis McDonald'si kiirtoiduketti. See on uus rekord ja firma käive kasvas 12% võrra 15,7 miljoni euroni. **Delfi**

IMAX-i juht: Tallinna kino avame tuleval aastal „Käábikuga”

IMAX-i kinosaal katab ekraan kogu seina servast servani.

Foto: IMAX

Kosmose kinomajja tuleb moodne ja tavaline kinost kuni 40% kallima piletiga filmisaal.

Ann-Mari Nergi
ann-mari.nergi@epl.ee

Sel nädalal kinnitasid IMAX-i korporatsioon ja kinooperaator Saturn Investments OÜ kokkuleppe Tallinna Kosmose kinomajja Baltikumi esimese IMAX-i kinosala rajamiseks.

Ülikvaliteetset meelelahutustehnoloogiat pakkuva IMAX-i korporatsiooni Euroopa ja Aasia piirkonna juht Andrew Cripps ütles intervjuus Eesti Päevalehele, et Kosmose kinos saab maast laeni ja seinast seinani ulatvalt, 22 meetri laiuselt ekraanilt esimest filmi vaadata pooleteise aasta pärast ehk 2014. aasta detsembris.

„Me tahame iga kino avada tugeva filmiga, Tallinnas saab selleks arvatavasti „Käábiku” kolmas osa. Saalis on 376 istekohta ning absoluutselt iga istme puhul oleme arvestanud, et vaatajad saaksid samasuguse filmielamuse osaliseks,” rääkis Cripps.

Külalastatavust ei prognoosi

Kuna uuel tasemel kvaliteet nõuab suuri investeeringuid tehnikasse, tuleb vaatajal arvestada umbes 30–40% kallima piletiga kui tavakinos. Cripps usub, et kõrgem hind külalastajaid eemale ei

peleta, sest inimesed on kvaliteedi eest nõus rohkem maksma. Ühtlasi ei prognoosi nad veel esimese kuu või aasta vaatatajate arve, sest need on tihedalt seotud sellega, palju kasahitte perioodi jooksul kinost läbi käib.

„Küll aga räägib meie kogemus mujalt Euroopast, et külalastajad on nõus sõitma pikki vahemaid, et IMAX-i kinno tulla,” märkis Cripps. „Meid eristabki teistest see, et sellist elamust ei suuda veel järjest suuremad televiisorid ja kodukinosüsteemid vaatajale pakkuda. See teeb IMAX-i atraktiivseks.”

Kui juba praegu on Tallinna kinode vahel tihe konkurents, siis Kosmose kino ja Pro Kapital Grupi poolt Peterburi teele ehitatava seitsme saa-

liga kinokeskuse lisandumisel peab pealinna kinohuviline jagama end kuue alaliselt tegutseva kino vahel.

Cripps oli aga kindel, et IMAX-iga saavutatakse ka Tallinnas edu – näiteks tõi ta Austria linnakese Hohenemsi, kus elab vaid 35 000 elanikku ehk üle kümne korra vähem kui Tallinnas, kuid seal asuvas IMAX-i kinost on kujunenud Euroopa üks edukamaid, sest sinna sõidetakse filme vaatama ka naabermaalt Šveitsist.

Mõtlemata paneb fakt, et seni pole IMAX-i kinosid avatud veel üheski Skandinaavia riigis, kuigi läbirääkimised käivad praegu Taanis, Norras ja Rootsis. 44-aastase ajalooga IMAX-il on praegu 731 kino 53 riigis, eelmisel aastal avati 121 uut kinosala. **•**

KOMMENTAAR

Peeter Rebane

Solarise kino asutaja

Tore, et Tallinnas ja Eestis kinokülalastajate võimalused avarduvad. IMAX-i kino mulle meeldib ja tegemist on kvaliteetse meelelahutusega. Majandusliku poole pealt soovin ma aga investoritele jõudu.

Meie kohtusime IMAX-i juhtidega Kanadas enne Solarise keskuse valmimist ja jõudsime veendumusele, et niivõrd suur investeering ei teeni end tasa mitte mingi nipiga. Kulud olek-

sid väga suured ja alla miljoni elanikuga linnas ei majanda sellise kinoga lihtsalt ära või kui, siis ainult väga paljude turistide kaasabil. Miks muidu ei ole IMAX-i Helsingis või Stockholmis? Põhjus ongi ikka tasuvuses.

Enamik filme, mis kinno tulevad, IMAX-i ei jõua, ainult suurimad kassahitid tehakse vastavasse formaati ja seega ka filmivalik ei uuene väga tihti. Kui tänase „Ironman 3” seansi eest küsib Los Angelese IMAX 20 dollarit, siis meil oleks ju 16-eurone kinopilet mõeldamatult kallis.

Delfi on Läti mõjukaim kaubamärk

DDB Social koostatud sotsiaalvõrgustike reitingust selgub, et Läti mõjukaim on delfi.lv. Teise koha hõivas Baltic Taste ja kolmanda apollo.lv.

Uuringu autorid rõhuvad, et praegu keskenduvad paljud brandid sotsiaalvõrgustikes (Lätis on populaarseimad Draugiem, Facebook ja Twitter) mitte jälgijate arvu suurendamisele, vaid tähelepanu köitmisele – viidete jagamine, tviitimine, like’imine jms.

Just seda arvestades koostati kõnealune uuring. Neljanda koha sai Cool Craft Hunting, viienda Stiligi apavi, kuuenda Samsung, seitsmenda Pärkam kopä, kaheksanda Siluets, üheksanda mamamunteti.lv, kümnenda natali.lv. **• Delfi**

DELFI

Vanajuur: panga saab vallandada

Eile, kaheksandal Danske liidrite foorumil rääkis Danske Banki ettevõtete panganduse direktor Tõnu Vanajuur, et kriisijärgses uues reaalsuses saab iga ettevõtja panga piltlikult öeldes vallandada.

Vanajuure sõnul tähendab see seda, et pangad peavad olema rohkem kui lihtsalt infrastruktuuriettevõtted ja pakuma ettevõtjatele ka lahendusi, kuidas rohkem raha või muud lisaväärtust teenida. Vastasel juhul kolitakse lihtsalt mujale. Muutus on Vanajuure sõnul kontrastne just võrreldes buumi ajaga, kui klientid olid vähemnõudlikumad ja tulid lihtsalt teenust tarbima. **• Delfi**

Eskaro AS-i juht Eduard Shtivelman usub, et Ukraina tehast saab edu.

Foto: Eero Vabamägi

Eskaro kavatses hõivata viiendiku Ukraina värviturust

Odessas avatud uus tehase hakkab odava Türgi toormega senist turuosa suurendama.

Andres Reimer
andres.reimer@epl.ee

„Me katame praegu Eestist eksportides ligi 3% Ukraina turust ning suurte logistikakulude tõttu suudame konkureerida vaid kallima hinnaklassi värvide müügiga,” rääkis Eskaro Group AB-sse kuuluva Eskaro AS-i juht Eduard Shtivelman. „Kohapeal tootes aga saame müüa ka odavama hinnaklassi värve, mis võimaldab meil õige pea haarata 15% turust.”

Ukrainas toodetud värve Eestisse importima ei hakata, sest Ukraina värviturg erineb Eestist oluliselt. Kui Eestis müüakse Shtivelmani sõnul vaid nn keskmise või kallima hinnatasega kvaliteetseid värve, siis Ukrainas pakutakse suuremas valikus odava hinnaklassi tooteid. Eskaro loodabki oma mahtu suurendada just odavamate värvide müügiga.

Kui praegu toob Eskaro Maardus asuvasse tehasesse tooraine näiteks Norrast või Soomest, siis Odessa sadama kaudu jõuab sealse tehase ladudesse väiksema logistikakuluga ja odavam Türgi tooraine.

Samuti iseloomustab Ukraina ehitusmaterjalide müüki avaturgude suur osatähtsus. Tegemist on Tallinna keskuru laadsete müügiplatsidega, kus mikroettevõtjad pakuvad kaupa väikestest kioskitest. Kuigi selline kauplemisvorm ei paku ostjale pea mingisuguseid garantiisid, müüakse ligi 70% värvidest just seal, väiksem osa aga nn kaubabaasidest ja ketistunud ehituspoodidest.

Müügivõrk juba töötab

„Usun meie tehase edusse, sest oleme aastate jooksul välja kujundanud usaldusväärse müügivõrgu, ning meie partnerid on ühtlasi ka meie sõbrad,” selgitas Shtivelman.

Eskaro investeeris uude tehasesse Odessa lähisel kaheksa miljonit eurot. Ühes vahetus töötades võimaldab ABB France'i rajatud Ida-Euroopa moodsaima sisseaetud tehase toota värve, lakke, liime, pahtleid jt ehitusmaterjale 16 tuhat tonni aastas. Uus tehase annab tööd 15 inimesele.

Eestis 1993. aastal tegevust alustanud Eskaro Group on Rootsi päritolu rahvusvaheline lakke ja värve valmistav kompaniide grupp. Praegu tegutsevad grupi tootmis- ja äriettevõtted kuues riigis: Valgevenes, Lätis, Venemaal, Ukrainas, Soomes ja Eestis. **•**

SERTOP – see enam kui viiekümneaastaste traditsioonidega firma on üks Poola suurimaid sulatatud juustu tootjaid. 21 sorti SERTOP tootemargi juuste – toodete ülikõrge kvaliteedi tagavad kontrollitud tootmistehnoloogiad, traditsioonilised retseptid ja parimad Poola päritolu koostisained.

SERTOP – need on ülikvaliteetsed sulatatud juustud Poolast!

www.sertop.com.pl

a

ARVAMUS

OPOSITSIOONITU TARTU

Ma tõepoolest ei taha teha kampaniat erakonnale, mis nii selgelt eelistab rahavõimu kinnistamist kodanike tahtele. Ent kus on teistsuguseid väärtusi kehtestav opositsioon? **BERK VAHER** (ERR)

IDAVIRULASTE RIKUTUD TERVIS

Ei Eesti Energia, Viru Keemia Grupi, Kiviõli Keemiatööstuse, Molycorp Silmeti ega teiste Ida-Virus tegutsevate kunagiste nõukogude suurtööstuse järglaste kasumiaruannetes sellist kulurida ei kajastu.

ERIK GAMZEJEV (PÕHJARANNIK)

EUROOPA LIIDU TEERULL

Uus EL-i raamatupidamise direktiiv on näide olukorrast, kus EL kipub meist teerulliga üle sõitma, ning me peaksime oma huvide kaitseks välja astuma. PWC EESTI JUHTIV PARTNER **AGO VILU** (ARIPÄEV)

VANASÕNA

Põllumees magab, põld kasvab; ametmees magab, amet seisab.

EUTANAASIA muutumine ulatuslikuks epideemiaks pole usutav

Kas jumal tahab, et ma kannataks ja vingerdaks?

Enn Vetemaa

kirjanik

Maailma kogemus näitab, et kui eutanaasiatemani juba jõutakse, siis päevakorras see naljalt enam ei kao. Arvan, et nii läheb meilgi olukorras, kus Andrei Hvostov ja mitmed teised selle teema tõstavad.

Kirjanik Toomas Raudam („Mürgisüst”, PM 6.5) mainib ka minu selleteemalist artiklit, mis ilmus juba üle viie aasta tagasi („Õigus surma mõjutada”, EPL 28.2.2007) ja oli tõesti vist ajalehtedes ilmunuist esimene suitsiidi ja selle eri variantide analüüsimise katse.

Olen lausa sunnitud nii ammu kirjutatud meenutama, sest minule teadaolevates käsitlustes on seni unustatud üks oluline aspekt, millest ma juba siis juttu tegin. Selleks on nn assisteeritud enesetapp.

Eutanaasia algusaastail tegi enamasti meedik patsiendile tapva mürgisüsti. Tänapäeval kirjutab arst või komisjon kindlalt ja valutult tapva mürgidoo- si retsepti. Enne seda on loomulikult psühholoogid, psühhiaatrid ja vajalikud eriarstid püüdnud lahkuda soovijat igati ümber veenda. Lõpliku akti viib läbi haige ise – enamasti suu kaudu surmavat lahust manustades. Lahkuja läbib niisugav uni, lõpuks süda seiskub.

Tegelkult ikkagi mõrv

See on kardinaalselt erinev tee nn ühismõttelejate kommuunidest, kus üksteisele tehakse vennaliku süstla abiga või vingu kasutades lõpp peale mõnes hoolde-kodus või koguni suitsusaaunas. Kahjuks kujutavad vajaliku mõttega lagedale tulnud Andrei Hvostovi ülesloetud meetodid kõik endast mõrvu kergendavatel asjaoludel ja teo sooritajad on igal juhul süüdivad. Otseõeldult – õilsad mõrvarid.

Nii et mingit isetegemist

selles küsimuses ei tohi ilmutada. Minu teada on Šveitsis ja Itaalias isegi väljaantud litsentse institutsioonide loomiseks, mis puudutavad kõiki nõudmi- si, mida võib esitada meie elust lahkumise paigale. Kaasa arvatud tseremoniaalne külg.

Tuleb mainida, et kaalukaks põhjuseks eutanaasia kasuks on seegi, et mitte keegi ei saa sundida inimest teist tapma. On võimalik, et seda rasket taaka ei suudeta läbi oma elu kanda. Paralleelne lugu oli ka surmanuhtluse keelamisega: kes tohib teist sundida tege- ma timukatööd?

Olen Andrei Hvostoviga põhiliselt sama meelt, kuid ma ei vaidle vastu tema opo- nentidele, kes rõhutavad, et

Suitsiid puhtmajanduslikel põhjustel on mistahes riigile häbi- väärne.

on imetlusväärne fakt, et pika arengu jooksul läbi aastatu- handete on tänaseks jõutud inimese elu tõelise väärtustamise- ni. See on humanismi edukäik. Kuid näib, et väljavõideldud kinki ei juleta siiski veel pan- na tolle inimese jalge ette, kes tahaks ise kingi kasutamise üle otsustada...

Assisteeritud euta- naasia pole kee- latud paljudes riikides: Šveitsis, Itaalias, Rootsis, Hollandis, Belgias ja mujalgi. Siiski ei legaliseeritud eutanaasiat esmalt mitte Euroopas, vaid Oregoni osariigis Ameerika Ühendriikides juba mõõdu- nud sajandil, aastal 1997.

Eutanaasia küsimusis on pidevalt ja läbi aastate diskuteeritud Uus-Meremaal, Hawaiiis ja veel viies USA osariigis. Kül- lap on minu eelmise artikli kir- jutamisest möödunud aja väl- tel ka kindlaid otsuseid vastu võetud. Pole võimatu, et pea- gi asume meiegi samu asju aru- tama. Ajalugu näitab, et kiiret tulemust pole oodata. Nii- või naasugust suhtumist on mujal maailmas väljendanud kogu- ni erakonnad oma valimisplat- vormides...

Kas on karta, et eutanaasia võib muutuda omamoodi epi- deemiaks? Kindlasti mitte. Eri- ti siis, kui riik teeb kõik või-

maliku hädasolijate elu kergen- damiseks. Kodanike suitsiidid puhtmajanduslikel põhjustel on mistahes riigile ülimalt häbi- väärne. Aga ega seda pole suurt kartagi – näiteks surmalaagri- tes olid enesetapud haruldased.

Meel võib muutuda

Tooksin lõpuks veel mõned mõtlemapanevad arvud: 2002. aastal Oregonis väljakirjutatud 198 surmadoosist jäi 70 kasu- tamata. Haige esialgne otsus ei jäänud tema lõppotsuseks.

Võimalik, et lugeja imes- tab, et ma olen oma artiklis nii vähe emotsionaalne ja ei kaitse raevukalt oma inimõi- gusi. Seda tegin ma oma loo ammuses variandis ja õuduspil- te on nüüdki maalitud küllaga.

Minu ainus probleem on religiooniga seotu. Kuis suht- ub vabatahtlikku elust loo- bumisse Demiurg (algkaose korrastanud jumalus – toim), keda ma muide antropomorfse- na küll näha ei oska? Kas kuu- lub mu hing minule? Aga ma ei kardaks siiski eriti, sest Looja peab juba olemuslikult olema hea ja halastav. Kujuteldama- tu on, et ta võiks julgalt kära- tada: „Kannata, va patukott, oma piinad lõpuni ära. Vinger- da natuke, eks siis vaatame”. Minu Jumal ei saa olla selline! Eriti rahulikud võiksid olla budistid – nad usuvad ümber- sündi. Siis saab ehk peagi alus- tada uuel lehelt ja paremini...

Loodan oma südames, et ehk pole mul vaja kasutada äär- muslikku elust lahkumise teed, mille valis nobelistist raku- teadlane, elu kui sellise põhja- lik tundja belglane Christian de Duve oma pika elu üheksa- kümne viiendal aastal umbes nädalapäevad tagasi. Ehk tul- lakse mulle õigel ajal järele... ●

Varem samal teemal:

Andrei Hvostov „Minu elu Annleenaga”, LP 20.4

Andrei Hvostov „Annleena kui sümbol”, EPL 22.4

Villu Zirnask „Vanurite hooldus: mida teha – hüljata või ümmar- dada?”, EPL 24.4

Taavi Rõivas „Pigem jäägu pärand saamata kui vananimene hooldamata”, EPL 29.4

Kai Saks „Vananimene pole laps”, 30.4

Tuuli Jõesaar „Suremiseks on aega kolm aastat ja kuu?”, EPL 30.4

Maimu Berg „Armas- tus”, EPL 3.5

Mart-Peeter Erss „Vaja on hool- duskindlustust”, EPL 8.5

2015. AASTAL saame teada, kuidas jaotub inimeste vara Eestis

Ajaloo jäljed Euroopa rikkusel

Tairi Rõõm

Eesti Panga majandusuuringute allsaskonna juhataja

Tänavu kevadel Euroo- pas palju kõneainet pälvinud leibkonnade finantskäitu- mise uuring on uudne eelkõige selle poolest, et võimaldab võr- relda eri riikide leibkonnade varade väärtust, ning hinnata, kui suured on nende netovarad (varad miinus kohustus- ted). Varem selliseid sarnase metoodika järgi kogutud ja töödeldud andmetel põhine- vaid võrdlusi tehtud pole.

Uuringu esimese laine küsitlused korraldati 2010.–2011. aastal 15 riigis ehk hõl- matud olid kõik euroala maad välja arvatud Iirimaa ja Eesti. Eesti jäi esimesest lainest kõr- vale seetõttu, et me liitusime euroalaga alles 2011. aastal. Nii Eesti kui ka Iirimaa osa- levad uuringus alates käesole- vast aastast, mil uuringut teos- tatakse teist korda.

Uuringu kõige rohkem meediatähelepanu pälvinud osast ilmnes, et vaadeldud euroala riikidest on varad kõi- ge võrdsemalt jaotunud Slo- vakkias. Ehkki Eesti kohta veel andmeid pole, võib arvata, et meie varade jaotus sarnaneb

pigem Slovakkia kui „vanade” EL-i liikmesriikidega. Sarna- selt Slovakkiale on ka Eestil selja taga 45 aastat nõukogu- de okupatsiooni, mille jook- sul polnud võimalik varasid akumulierida (see oli mingil määral võimalik, aga tundu- valt piiratumalt kui kapita- listlikes riikides).

Nii Eestis kui ka Slovakkias toimus pärast Teist maailmasõ- da varade natsionaliseerimine. Kuigi 1990-ndatel pärast taas- iseseisvumist varasid tagasta- ti, võib siiski arvata, et varade akumulatsiooni järjepidevus oli piisavalt pikaks ajaks kat- kenud ning varade tagastami- ne nende algset jaotust ei taas- tanud. 45 aasta jooksul polnud ei Eestis ega ka Slovakkias või- malik ettevõtteid pärandada.

Pikk stabiilsus koondab vara

Koos ettevõtte varadega pärandavad vanemad lastele sageli edasi ka selle juhtimi- se oskused ning soovi jätkata pikaajalist omandisuhet. Seegi soodustab varade koondumist väheste perekondade valdusse. Koondumine on seda ula- tuslikum, mida stabiilsem on olnud majanduse areng pika, mitut põlvkonda hõlmava perioodi jooksul, ning mida vähem on minevikus aset lei- nud omandisuhete ulatuslik- ke muutusi nagu revolutsioo- nid, sõjad, varade natsionali- seerimine jne.

Eestist ollakse harjunud mõtlema kui riigist, kus eba- võrdsus on suurem kui Euroo- pas keskmiselt. See on tõsi, kui võrrelda sissetulekute jaotust. Ent varade puhul, nagu

öeldud, võib arvata, et need on võrdsemalt jaotunud kui „vanades” EL-i liikmesriikides.

Eesti leibkonnade finantskäitumise uuringu küsitlus, mis meile selle teema kohta täpsemad teadmised annab, toimub praegu – märtsist juunini. Uuringut teostavad Eesti Pank ja statistikaamet. Andmete kogumiseks võet- takse ühendust ligikaudu 4000 leibkonnaga. Sellele järgneb andmete töötlemine ning Eesti küsitluse tulemused on plaanis avaldada 2015. aasta alguses.

Lisaks varade andmete- le annab uuring hulgaliselt infot ka valdkondades, mis on olulised keskpankade finant- sanalüüsi jaoks. Näiteks inter- ressimäära tõusule reageerivad leibkonnad erinevalt, sõltu- valt sellest, kas nad on neto- laenuvõtjad või netosäästjad. Kui intressimäära tõstetakse, siis leibkonnad, kelle laenu- d ületavad sääste, vähendavad tarbimist. Seega on selleala- sed andmed olulised rahapoli- iitika mõju analüüsimiseks. Lisaks on oluline teada, kas suuri laene võtnud leibkon- nad on kogunud ootamatute sündmuste (näiteks töö- tuks jäämise) puhuks piisa- valt finantspuhvrid, kui suure osa sissetulekute kulutavad leibkonnad laenude teeninda- misele jne. Uuring annab teav- et, mis aitab meil majanduse toimimist paremini mõista. ●

Samal teemal

Villu Zirnask „Rikkad kreeklase- sed, vaesed sakslased”, EPL 19.4

HILLAR METSA METSIK MAAILM

Telli Eesti Päevaleht ja võida kodusisustust Sotkast!

Peaauhinnaks **3000 €** eest kaupa omal valikul.
Lisaks loosime **20 x 100 €** eest kinkekaarte.

Telli ja registreeru:
epl.ee/kodu

Järgmine loosimine
juba 13. mail.

Kodupakett sisaldab:

- Eesti Päevaleht E–R
- Uus laupäevaleht LP
- Lugemisvõimalus veebis, tahvelarvutis ja mobiilis

SOTKA

SUVEMÖÖBLI SUPERPAKKUMISED SOTKA.EE

Eesti Päevaleht

Lisainfo: klienditugi@lehed.ee või 680 4444

Tehnokraadi pikk nädalavahetus tuulises Chicagos

Etteplaneerimata üritused on kõige lahedamad, tõestas taas õhtu Chicago kunstikvartalis.

Ants Anupõld
ants.anupold@lehed.ee

Chicago – natuke nagu New York, aga inimesed on sõbralikumad. Just nii kirjeldasid paljud, kellele kohapeal kohtus, seda Michigani järve ääres asuvat metropoli.

Mida võiks ühel Chicago-taolisel suurlinnal olla minusugusele tehnokraadile kolme päeva jooksul pakkuda? Nädalavahetuse jooksul selgus, et üllatavalt palju.

Kogu Chicago *downtown*'i [ee kesklinn] on meeldivalt lihtne hoomata, mis tuleneb ehk mõneti sellest, et tänavad on laiemad kui teistes USA suurlinnades. Nii jääb tunnetuslikult hingamiseks ning vaatlemiseks rohkem ruumi. Juba 19. sajandi lõpust on Chicago olnud tuuline linn ja kõrghoonete vahel liikudes on seda eriti hästi märgata: kuigi ilm on ilus, kannavad kleiti ja kübarat ainult turistid (ja on

nende kandmisega silmanähtavalt hädas).

Chicago bluus on täiesti omaette muusikaliik, mille ehk üheks tuntumaks esindajaks on kitarrist Buddy Guy. Buddyd on ka oma baar (Buddy Guy's Legends), kus igal õhtul saab söögi ja joogi kõrvale *live*-muusikat kuulata. Pakutakse üllatavalt maitsvat pigem Ameerika lõunast

Kuigi ilm on ilus, kannavad Chicagos kleiti ja kübarat ainult turistid.

pärinevat sööki ja võib täiesti juhtuda, et ka vanameister ise on saalis. Ja kui härral on hea tuju, siis võib juhtuda, et vanameister ühineb artistiga laval üheks või vahest ka mitmeks looks.

Tihti peale on just etteplaneerimata üritused kõige lahedamad ja nii oli ka seekord. Avastasime nimelt, et Chicago korraldab oma ühes suures Art Districtis [ee kunstikvartal] üritust nimega Chicago

Friday (Tallinnas on sarnases formaadis Tallinn Tuesday), kus ligi kahe kvartali jagu kunstigaleriisid ja stuudioid korra kuus õhtusel ajal (kel-la 18 ja 22 vahel) oma ukseid külalistele lahti hoiavad.

Kunst kui selline ei olnud millegagi piiritletud: toimus ettelugemisi otse tänaval ja sai ka näha väga erinevaid näitusi. Mina leidsin nii mõnegi noore kunstniku, kelle käekäigul kavatsen silma peal hoida.

Esimene hinnaehmatu

Kui vaadata eri turisiatraktsioonide külastushindu, siis võivad need esialgu hinge kinni tõmmata.

Ometi leidsin Chicago City Passi nimelise teenuse, mis umbes 100 dollari eest andis täiesti mõistliku hinna- ja ka ajavõidu (nii mõneski muuseumis ei pidanud ma kaks tundi järjekorras seisma, vaid sain kümne minutiga hakkama, sest City Pass andis sisemisel eelise) ning pakkus päaset viide eri kohta.

Mis puudutab alguses mainitud inimeste sõbralikkust, siis ka sellega saan vaid nõustuda. ●

Ülal vaade Chicago Navy Pieri sadamale 103. korrusest, all on Chicago Friday ajal galeriis nähtu.

Fotod: Ants Anupõld

Reisikaart

	RIIK	AEG	HIND	TRANSPORT, MAJUTUS, LISAINFO	FIRMA
IDA-EUROOPA	Ungari (7 päeva)	2013. a.: 7.-13.07; 20.-26.07 4.-10.08; 19.-25.08 22.-28.09	7.07: al. 196 € 20.07: al. 209 € 4.08: al. 239 € 19.08: al. 216 € september: al. 199 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahane majutus; WC, dušš igas toas) h/s. Mitte ühtegi ööbimist bussis! Hotell *** lisatasu eest. Info: Bohemian Travel: kvaliteedistandard Ida-Euroopa reisidele. Mitte ühtegi ööbimist bussis! 3 päeva Ungaris! 2 päeva Budapestis (Buda loss, Vajdahunyadi lossikompleks, Gellerti mägi, Kalameeste bastion jpm), Szechenyi – Euroopa üks suurimaid termalvee basseineide komplekse, kolm linna Doonau kallastel: Esztergom, Visegrad, Szentendre – eestikeelsed linnaekskursioonid hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €	BOHEMIAN TRAVEL Pronksi 3, 3. korrus tel. 640 3928 info@bohemiantravel.ee www.bohemiantravel.ee
	Tšehhi (7 päeva)	2013. a.: 12.-18.06; 29.06.-5.07 14.-20.07 26.07-1.08 11.-17.08	12.06: al. 196 € 29.06: al. 176 € 14.07: al. 196 € 26.07: al. 179 € 11.08: al. 196 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahane majutus; WC, dušš igas toas) h/s. Mitte ühtegi ööbimist bussis! hotell *** lisatasu eest. Bohemian Travel: kvaliteedistandard Ida-Euroopa reisidele. Mitte ühtegi ööbimist bussis! 3 päeva Tšehhis! Praha, Karlovy Vary, Kutna Hora – kõik linnaekskursioonid hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €	BOHEMIAN TRAVEL Pronksi 3, 3. korrus tel. 640 3928 info@bohemiantravel.ee www.bohemiantravel.ee
LÕUNA-EUROOPA	Itaalia (9 päeva)	2013. a.: 8.-16.06; 2.-10.07 21.-29.07; 3.-11.08 17.-25.08; 13.-21.09 19.-27.10; 19.-27.10*	juuni: al. 309 € 2.07: al. 329 €; 21.07: al. 298 € 3.08: al. 289 € 17.08: al. 298 € september: al. 298 € oktoober: al. 299 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahane majutus; WC/dušš igas toas), hommikusöögid iga päev. Info: Mitte ühtegi ööbimist bussis! Rooma, Vatikan, Firenze, Pisa, San Marino, Veneetsia – eestikeelsed linnaekskursioonid hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 € 19.-27.10.2013. - lisareis kooldele. IGA 12. KOHT TASUTA!	LA STRADA Pronksi 3, 3. korrus tel. 640 3929 info@lastrada.ee www.lastrada.ee
	Põhja-Itaalia (9 päeva)	2013. a.: 10.-18.07; 22.-30.07 17.-25.08 28.09.-6.10	10.07: al. 345 € 22.07: al. 365 € 17.08: al. 319 € september: al. 309 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahane majutus; WC/dušš igas toas), hommikusöögid iga päev. Info: Mitte ühtegi ööbimist bussis! Milano, Garda ja Como järved, Bellagio, Sirmione, Verona, Veneetsia, Murano ja Burano saared, Trieste – eestikeelsed linnaekskursioonid hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €	LA STRADA Pronksi 3, 3. korrus tel. 640 3929 info@lastrada.ee www.lastrada.ee
	Rimini puhkuserreis (12 päeva)	2013. a.: 28.05.-8.06; 14.-25.06 30.06.-11.07; 17.-28.07 2.-13.08; 18.-29.08; 5.-16.09	28.05: al. 319 € 14.06: al. 355 € al. 30.06: al. 379 € 2.08: al. 398 €; 18.08: al. 396 € 5.09: al. 359 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahane majutus; WC/dušš igas toas), hommikusöögid iga päev - hinna sees. (hotell *** + õhtusöögid lisatasu eest) Info: Mitte ühtegi ööbimist bussis! Rooma, Vatikan, Firenze, Pisa, San Marino, Veneetsia - eestikeelsed linnaekskursioonid hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €	LA STRADA Pronksi 3, 3. korrus tel. 640 3929 info@lastrada.ee www.lastrada.ee
AASIA	Hiina - uue marsruudiga avastusreis Hiina	2013. a.: 14.10.-30.10.	2688€	Transport: lennuk, laev, buss, kiirrong. Majutus: hotell **** või *** (koos rikkaliku hommiku- ja lõunasöödigiga). Info: Alustame Chongqingist. Jõelaevaga sõidame maailma suurima tammini, külastame Fengdu kummituslinna, merelinna Shanghai, naudime rippuvaid aedu, peatume iidse keisripealinnas Nanjingis (lõuna pealinn), tõuseme Taishani mäe tippu ning reisi lõpetame põhja pealinnas Pekingis.	SEEDER KONSULTATSOONID OÜ (Hea Energia Keskus) Tõnismäe 2-4010 Tallinn, tel. 6307475, mob: 5059080 info@seeder.ee www.seeder.ee

k

KULTUUR

SCHILLING HÕIKAB ESINEJAJAID

6. juulil Kilingi-Nõmmel toimuv ilusa muusika festival Schilling kuulutas välja kolm järgmist esinejat. Nendeks on Islandil Reykjavíkis tegutsev *art-pop*’i kollektiiv Just Another Snake Cult,

Tallinnas tegutsev ja Schillingul uut materjali tutvustav, nüüd sooloartistina esile tõusnud Mart Avi bänd Badass Yuki ning Eesti *indie*- ja garaažirokiskeene veteran Junk Riot. **EPL**

GREEN DAY SOLIST PANI PSY PAIKA

„Tegemist on muusikaherpegega – kui sa arvad, et see on läinud, tuleb ta tagasi,” kirjutas Green Day solist Billie Joe Armstrong neljapäeval oma Instagrami kontole laaditud Psy

pildi juurde. Möödunud kuul ilmus Lõuna-Korea artistilt Psy uus lugu „Gentleman”. Armstrong kasutab Instagrami tihti, kuid teisi muusikuid kommenteerib seal harva. **NME**

Muusikali finaalis „pahaks” hakanud Sandy (Getter Jaani, keskel) ja Danny Zuko (Uku Suviste, vasakul) löövad teismeliste kambaga tantsu.

Foto: Alan Proosa/Vanemuise teater

Nokia kontserdimajas on alati pikad sabad viimase minutini. Sel nädalal seisti, et näha Vanemuise „Grease’i” külalissetendust. 40 aastat igihaljana püsinud muusikal väärrib käsitlemist kultuurinähtusena.

Mart Niineste
muusikatoimetaja

Muidugi läks Vanemuine nii „Grease’i” kui ka lavastaja Georg Malviuse ning peaosaliste Uku Suviste ja Getter Jaaniga kindla peale välja. Tänu 1978. aasta filmiversioonile on 1972. aasta muusikal või vähemalt selle laulunumbrid end mitmele põlvkonnale mällu söövitanud.

See on lihtne lugu noortest, kes pärast suvesuhet samasse kooli satuvad. Tegelasujud on lihtsustatud stereotüüpideks, võtkem või ülikorralikust tüdrukust naiskangelase nimi Sandy Dumbrowski, mida võib tõlki- da Totusteks [ingl *dumb* – ee rumal]. See on lollikindel ja mustvalge Ameerika keskkoolimuinasjutt.

Malviuse lavastuses pettuma ei pea, Paari kuuga nullist valitud ja välja õpetatud näitlejate punt teeb, mida vaja. Sisutuse varjamiseks on lavastaja valinud fassaadi võõpamise. Kui tüdrukud omavahel kädistavad või poisid ärplevad, teevad nad seda suhteliselt ebaloomulikuna mõjuvas

slängis. Talutavalt ajastutruult riietes tegelasujude vaimne tase on „hängin Viru keskus ja söön burksi”, seega on lavastaja ilmselt teinud materjaliga oma parima. Soovi korral saab kaks tundi meeletahutust, olgu selleks siiras elamus või analüüs, kätte küll.

Sotsrealistlik rollimäng

Mis siis tegi lihtsa „Grease’i” maailmakuulsaks? 1960. aastate hipiliikumise ummikussejooksmise järel valminud „Grease’i” tegevus viib vaataja tagasi suhtelise süütuse aega, kui soorollid olid pai-

Lavastuses pettuma ei pea, välja õpetatud näitlejate punt teeb, mida vaja.

gas, Eisenhower president ning Martin Luther King üks tülikas pastor. Teisisõnu loob tükk tihtipeale esimese pildi 1950. aastate Ameerikast. 1970-ndate keskpaigaks oli möödunud ka piisavalt kaua, et tekiks nostalgia.

Sündis ju siis ka punk tagasi-juurte-juurde muusikanähtusena, sest Ameerika esime-

se laine punkmuusikute määravad mälestused muusikast olid Presley ja biitlid. Jooksis 1950. idealiseeriv noorteseriaal „Happy Days”. Nooruses filmis „The Wild One” tsiklimeest mänginud Marlon Brando oli just hakkama saanud „Ristiisaga”. Suri Elvis Presley. Ja nii hakkaski kujunema nüüdisaegne *rockabilly*-kultuur, mille (vähemalt välise külje) populariseerimisel on päikselisel „Grease’il”, eriti selle filmiversioonil, oma roll. Eestis tuli kokku Rock Hotell.

See asjaolu muudab osa tänapäevase *rockabilly*-kultuuri autentsusejanu veidi irooniliseks, sest tegu on ju 1970. aastatel taasloodud pseudo-1950. aastatega, kusjuures lähtutud pole niivõrd tegelikkusest, kui võrd ajaproovile vastu pidanud popkultuuriilmingutest, nende koguperetõlgendustest, sekka omajagu lõunaosariikide väikelinnaromantikast. Sotsrealistlik rollimäng.

Rockabilly-muusik ning ajastufänn Andrus Kasesalu nendib, et „Grease” teeb tänuväärset tööd, toomaks noorteni idealistliku pilt 1950-ndatest: „Ilusad näitlejad, melodilised laulukesed. Sinine taevast ja rohelistest rohelistest muru.

Muusikalises mõttes on tegu heade estraadihitidega vürtsitatud revüüga, mida ei tohi segamini ajada tõelise 1950. aastate *rock’n’roll*’iga, mis sisaldab endas mässaja-hoiakut ja mis pani aluse tänapäevasele rokimaailmale.”

Polnud ju 1950. aastate Ameerika, eriti lõunaosariigid, just maailma kõige sõbralikum koht elamiseks. Ning ma ei pea silmas vaid *redneck*’i või *hillbilly*, maakeeli matsijänkide stereotüüpe. Põhjas oli rassism faktiks, lõunas seaduseks.

Kokkuvõttes oli see, mida nimetatakse tänapäeval ka Ameerika viimaseks kuldajastuks, pigem äärmustaguruse viimane vastupanu. Samal ajal on USA-s *rockabilly*-kultuuri kandjateks paljuski ladina-ameeriklased.

1950-ndate äärmused

Kuid just valged keskklassivõsud olid need, kes elamusi otsides hakkasid „neegrimuusikat” kuulama ning mustvalge ideaalmaastiku purustasid. *Rock’n’roll*’i mäss seisnes kontakti otsimises ja loomises, mit-

te kitsi kapseldumises. Elvis Presley esiksingli „That’s All Right” (1954) kirjutas blusi- mees Arthur Crudup kaheksa aastat varem. Kuid mõistmaks, mis vahe on algupäral ning selle valgendatud ja

gi jumalavallatud ja laostavat. Nad liikusid B-filmide kurivaimude, pornosõltuvuse, sireda seksikuse ja naisekeha sisemuse suunas. Bändi nimigi tähendab Ameerika slängis menstruaatsioonivalu.”

Kusagil peavad ju olema need õiged asjad, mis ajastu vaimu tabavad? „Muidugi on The Cramps teine äärmus, aga esindab endas *rock’n’roll*’i vaimu palju rohkem kui „Grease”, arwab Kasesalu, osutades paradoksile, et nii mitmedki *rockabilly* suurnimed liigituvad sisuliselt estraadi- mitte rokkmuusikaks. „Kui tahta 1950. aastate vaimu otsida, siis selleks sobib palju paremini „West Side Story”. ”

Andrus Kasesalu
muusik

Kui tahta 1950. aastate vaimu otsida, siis sobib palju paremini „West Side Story”.

teismepopiks lahjendatud tõlgendusel, tasub YouTube’ist üles otsida pala „Tutti Frutti” Little Richardi ja seejärel Pat Boone’i esituses. Nagu Koit Toome laulaks tões ja vaimus „Tere Perestroikat”!

Kuid viiekümnendate paheleisemat osa tõlgendab vast värvikaimalt nende kahe sohilaps *psychobilly*, eesotsas ansambliga The Cramps. Briti muusikakriitik Simon Reynolds on kirjutanud: „The Crampsi peamine panus sellesse, et muuta *rockabilly* jälle ohtlikuks, oli žanri algupärase pealetükki- va seksuaalsuse taasloomine. The Cramps seadis ennast hetke, kui *rock’n’roll*’i džunglirütmid ja *voodoo*-maagia oli mida-

„Grease”

muusikal
Autorid: Jim Jacobs, Warren Casey
Lavastaja: Georg Malvius (Rootsi)
Muusikajuht ja dirigent: Tarmo Leinatamm
Koreograaf: Adrienne Abjörn (Rootsi)
Osades: Getter Jaani või Meribel Mürsepp, Uku Suviste või Prit Strandberg jt
Esietendus 4. mail Vanemuises.

S
SPORT

KORVPALLI FINAALSEERIA AJAKAVA

44 tundi antakse kahe esimese finaalmängu vahel BC Kalev/Cramo ja TÜ/Rocki meeskondadele hingamisruumi. Teine koh-

tumine peetakse Saku suurlahkis homme kell 17. Kolmapäeval ja reedel mängitakse Tartus. Sel pühapäeval selgub aga pronksimeeskond, kui kohtuvad Rakvere Tarvas ja TYCO Rapla. **EPL**

VÖIDUSEERIA

23 mängu järjest on valitsev Eesti meister Kalev/Cramo võitnud koduse sarja *play-off*'is. Homme saab ta seeriast pikendada. **EPL**

VABAVISKED

46,7% täpsusega tabas Tartu Ülikool/Rock finaalseeria avamängus vabavisked. Kokku reaaliseerisid Tartu mängijad 15 üritusest vaid seitse. **EPL**

KORVPALLIAJALUGU

Kalle Voolaid ja Siim Rand-oja esitlesid eile enne esimest finaalmängu raamatut, mis käsitleb põnevat ajajärku Eesti korvpalli ajaloos – Eesti ja USA korvpallikoostiste heitlusi. **EPL**

Avamängu kangelane Šķēle hindas oma panust tagasihoidlikuks

Suuresti Armands Šķēle hea mängu toel võitis Kalev/Cramo finaalseeria avamängu 83 : 69.

Pärt Talimaa
part.talimaa@epl.ee

Kaks aastat tagasi tegi Läti leegionär finaalseerias Tartu meestega, mis tahtis, ja teenis ka seeria kõige väärtuslikuma mängija tiitli. Vähemalt esimese mängu järel on õhus võimalus, et nüüd läheb samamoodi. Just tema oli see, kes vedas Kalev/Cramo rünnaku kohtumise alguses käima, viskas lõpuks 19 punkti ja andis poolteist minutit enne mängu lõpu meeskonnakaaslasele Bamba Fallile söödu, millele järgnes üks tabav vabavise, ründelaud ja 2 + 1 rünnak, mis valitseva meistri lõplikult eest viis.

„Olen kõvasti trenni teinud ja tunnen ennast viimased paar nädalat väga hästi. Tahan võita meistritiitli, mis on kõige tähtsam,“ jäi eilse mängu kangelane tagasihoidlikuks. „Üks päev teeb hea mängu üks, teinekord jälle keegi teine. Meil on kümme meest, kes mängida oskavad.“

Kui vaadata tagasi Rapla toimunud poolfinaalseeria, siis kahes esimeses poolfinaalmängus oli lätlase panus sõna otseses mõttes ümmargune null. Ligi poole tunni-

„Olen kõvasti trenni teinud ja tunnen ennast viimased paar nädalat väga hästi.“

ga ei suutnudki ta oma punktiskoori avada. „Seal oli paar minu viga ja treeneri taktika oli veidi erinev, aga me võitsime ja oleme finaalis, seetõttu polnud vahet,“ lausus ta. Kas võib siis öelda, et Šķēle ongi suurte mängude mees? „Ma ei taha sellest rääkida. Loodan, et võidame tiitli nelja mänguga,“ sõnas ta.

Teisedki ülistasid

See-eest ei hoidnud kiitust tagasi Kalev/Cramo peatreener Alar Varrak. „Kindlasti oli ta võtmefiguur – tema vedas meid käima. Korra ta läks siin pisut hulluks, aga lõppkokkuvõttes oli tema meie võtmemängija,“ sõnas juhendaja. Veidi hulluks minemise

Tartu peatreeneri Gert Kullamäe sõnul ei üllatanud Šķēle millegagi, sest Rocki mehed andsid ise talle võimaluse. Fotod: Tanel Meos

all pidas Varrak silmas neljanda veerandaja algust, kus Šķēle Tartu Ülikool/Rocki ääremängija Egidijus Dimša tõukamise eest ebasportlikkuse vea sai.

Tartlaste keskmängija Vallo Allingu sõnul mängisid nad eile Šķēle vastu valesti. „Ta ei ole hea viskaja, me oleks pidanud talle rohkem ruumi jätma, aga surusime teda liiga lähedalt, mis talle kui heale läbiminejale meeldib. Oleksime pidanud tal laskma [kaugelt] visata,“ sõnas ta.

Tartlaste peatreener Gert Kullamäe rõhutas samuti, et Šķēle ei üllatanud millegagi, aga Rocki mehed andsid ise talle võimaluse. „Mõnele mängijale on mul selles suhtes pretensioonid,“ nentis Kullamäe. ●

BC KALEV/CRAMO 83
TARTU ÜLIKOO/ROCK 69

Meistriliiga finaali

Kalev/Cramo: Šķēle 19 p, Fall 18 p, Wilkinson 11 p, Dorbek 11 p, Sock 10 p, Abbott 10 p, Elegar 4 p + 12 lp.

TÜ/Rock: Ingram 26 p, Allingu 12 p, Neljubov 8 p, Doronin 6 p, Saage 5 p, Veideman 4 p, Dimša 4 p, Toome 2 p + 8 lp, Kurbas 2 p.

2-p-visked: 56,1% (23/41) – 54,3% (25/46). **3-p-visked:** 33,3% (5/15) – 19,0% (4/21). **Vabavisked:** 71,0% (22/31) – 46,7% (7/15). **Lauapallid:** 35–30. **Söödud:** 5–9.

Seeriast juhivad Kalev/Cramo 1 : 0.

FÄNNI PILGUGA

Kustumatu mälestus Beardi imeviskest

Tartu Ülikool/Rocki meeskonna fänniklubi juhatuses esimees **Ave-Gail Kaskla** nakatus korvpallipisikuga 2008/2009 hooaja finaalseeria ajal, aasta hiljem oli ta juba ülikoolitlinna meeskonna tulihingeline toetaja. „Sealt saadud hasart ja adrenaliini tekitasid sellise endast väljalendamise tunde. Kui teha terve päev pingelist tööd ja siis saali minna, siis sealt saadav õhkkond annab palju juurde ka järgmisele tööpäevale,“ rääkis ta.

Senise fännikarjääri eredaimat momenti esile tuues vastab Kaskla pea silmapilkselt: „Tano-

ka [Beard] kolmene ja külakuhi pärast seda.“ See pole moment omavahelistest finaalseeriast, vaid hoopis suurte rivaalide 2009. aasta kevadel toimunud Balti liiga otsustavast veerandfinaalist,

SUURIM ÖNNESTUJA

Justin Ingram
Tartu Ülikool/Rocki tagamängija

Esimese mängu suurim sangar oli 19 punkti toonud Kalev/Cramo tagamängija Armands Šķēle. Kuid äramärkimist vajab ka vastasmeeskonna parim Justin Ingram, kes paugutas esimese üheksa minutiga tosin punkti ja pärast tema puhkama minekut tegi Kalev/Cramo vahespurdi, mida tartlastel enam tagasi mängida ei õnnestunudki. „Olime alguses rünnakul hädas ja üritasin meeskonda mängus hoida. Samas on selge, et ühe mehega kohtumist ei võida – peame meeskonnana paremini viskama,“ sõnas lõpuks 26 punkti toonud Ingram.

SUURIM PÖRUJA

Joosep Toome
Tartu Ülikool/Rocki keskmängija

Positiivse poole pealt võib esile tõsta kaheksa lauapalli, ent meelde jäävad siiski kaks absurdset korvialust eksimust. Esimene möödavise tuli kohe kohtumise alguses, teine teise veerandaja keskel, kui Toome korvist meetri kaugusel täiesti vabana ründelaua sai. Selle asemel, et pall jõuga pealt virutada, hakkas Toome seda viskama ja eksis. Teisel poolajal saatis Tartu Ülikool/Rocki juhendaja Gert Kullamäe ta platsile ainult pooleks minutiks.

ROSENBLATT NAASEB

Nurgaründaja Martti Rosenblatt liitub taas Tallinna Selveri võrkpallimeeskonnaga, kus ta mängis ka 2006.–2012. aastal. Lõppenud hooaja pallis Rosenblatt Soome esiliigas. **EPL**

VENEMAA KAOTAS

Rootsis ja Soomes jätkuval jäähoki MM-il alistas USA 4 : 1 Soome, Rootsi oli 5 : 1 parem Norrast, Prantsusmaa meeskond (pildil) võitis üllatuslikult 2 : 1 Venemaa ja Tšehhi 2 : 1 Taani. **EPL**

KANEPI KOHTUB VEERANDFINAALIS ŠARAPOVAGA

Kaia Kanepi alistas Madridi tenniseturniiri kolmandas ringis slovakitari Daniela Hantuchová 6 : 3, 6 : 4 ja kohtub täna veerandfinaalis maailma teise reketi Maria Šarapovaga.

Hantuchovága kohtumise teises setis võttis Kanepi meditsiinipausi ja käis koos turniiri füsioterapeudiga siseruumides jalga teipimas, kuid pausilt naastes mängis sama võimsalt. **Delfi**

FIFA EDETABEL

Eesti jalgpallikoondis on mais parandanud oma kohta FIFA maailma edetabelis ühe pügalavõrra ja on nüüd 92. kohal. Esikümme pole muutunud ja liider on ikka Hispaania. **Delfi**

Kangur pole Itaalia-aastatel play-off-seeriat võitnud. Kas võit tuleb nüüd?

Korvpallur Kristjan

Kangur hindab isiklikest näitajatest kõrgemalt meeskondlikku edu.

Ivar Jurtšenko
sport@epl.ee

Itaalia korvpalli meistriliigas ehk ametliku nimetusega Legabasket Serie A-s teevad täna nelja võiduni mängitava veerandfinaalseeriaga algust nii Kristjan Kanguri koduklubi Siena Montepaschi kui ka Janar Taltsi tööandja Varese Cimberio.

Suvel, pärast kaht hooaega Varese Itaalia meistrklubis Siena ridadesse suundunud Kangur on play-off-mängude eel optimistlik, ehkki kohe veerandfinaalis seisab meeskonnalt vastas Itaalia liiga suurima eelarvega klubi, sarnaselt Sienaga Euroliigas mänginud Milano EA7 Emporio Armani.

Kanguri arvates pole vastane võimalikest variantidest halvim. „Kuigi oleme tänava kahel korral Milanole kaotanud, on nende koduväljakul publiku mõttes kindlasti lihtsam mängida kui näiteks Cantus või Varese. Komplekteerituse poolest on nad küll võimsad, 10–12 head mängijat, kuid arvan, et meil on enam-vähem sama seis,“ arutles Kangur, kes

Kristjan Kangur (paremal) püüab takistada Olimpiacos Piraeuse mängijat Vassilis Spanoulis. Foto: AFP/Scanpix

tunnistas Kangur, kes mullu Varese eest rassis keskmiselt 28,5 minutit.

Jõudis 1000 punkti

Kolmeste tabavusprotsendilt oli Kangur põhiturniiril Siena meestest paremuselt teine. Teda edestas David Moss 44,4%-ga (60/135). Mõlemalt ääremängijalt oodatakse vähemalt sama lennukat tabavust ka play-off'ides.

Põhijõududest on Sienal vigastusega rivist väljas Matt Janning, kes on viimasel ajal korduvalt hüppeliigesele liiga teinud, ja on võimalik, et ameeriklane seerias Milano-

ga väljakule ei tulegi. Ühe käigu on juurde andnud hooaega Moskva CSKA-s alustanud Dionte Christmase palkamine. „Kui Christmas veebruaris CSKA-st lahkus, siis algas tal kohe rannahooaeg. Siena lõi temaga käed aprillis ning vahepealsed kaks kuud olid vormile silmaga nähtava jälje jätnud. Aga ameeriklane kosub iga päevaga ja temast võib play-off'is kõvasti abi olla,“ arvas Kangur.

Põhiturniiri eelviimasel voorus täitus Kanguril Itaalia liigas 1000 punkti. Selle tähtsuseks kulus tal 102 kohtumist. ●

ITAALIA MEISTRILIIGA

KANGURI KODUKLUBID SERIE A PLAY-OFF'IS:	
2009/2010	Bologna Canadian Solar – Cantu NGC Medical 2 : 3
2010/2011	Varese Cimberio – Cantu Bennet 0 : 3
2011/2012	Varese Cimberio – Siena Montepaschi 1 : 3
KANGURI KOLME HOOAJA KESKMISED NÄITAJAD SERIE A-S:	
2010/2011*	25,4 min; 9,9 punkti; 5,4 lauapalli; 3p-visked 35,3%
2011/2012*	28,5 min; 10,9 punkti; 5,2 lauapalli; 3p-visked 40,9%
2012/2013	20,9 min; 9,2 punkti; 3,7 lauapalli; 3p-visked 43,3%
*koos play-off-mängudega	

Kangur rõõmustab, et on hooajal kõik ametlikud kohtumised kaasa teinud.

Itaalia liigas mängib play-off'is neljandat hooaega järjest. Seni seeriavoite ette näidata pole.

Põhihooaja statistilistest näitajatest tagasihoidlik Kangur eriti rääkida ei taha – polevat midagi esile tõsta. See, et ta kolmepunkti visete tabavusprotsendilt on liigas paremuselt üheksandal kohal (43,3%, visked sealjuures 55/127) on küll tore, aga selle eest preemiaid ei jagata. „Kolmeste protsent on tõesti korralik, aga lõpuks loeb ikkagi meeskondlik tulemus. Enda koha pealt teeb kõige rohkem rõõmu asjaolu, et olen suutnud hooajal kaasa teha kõik ametlikud kohtumised. Keha pole koormuste järele andnud. Itaalia liigas sain platsile keskmiselt paarikümneks minutiks, mis on täiesti arvestatav näitaja,“

David Moyes jõudis oma aja ära oodata

Foto: Reuters/Scanpix

Manchester United sõlmis uue šotlasest peatreeneriga kuueaastase lepingu.

Aet Süvari
aet.suvari@epl.ee

Eile õhtul kinntati, et 1. juulist on Manchester Unitedi uus peatreener David Moyes. Kes siis on mees, kellest peale suurte vutifännide veel üleile ei teadnud keegi õieti midagi? Tegelikult võib öelda nii: kui Moyesit ei teatud, siis teenimatult.

Alates 2002. aastast Inglismaa kõrgliigaklubi Evertoni vutimeeskonna peatreeneriks olnud Moyes on selle aja jooksul aidanud Evertonil teenistit üheksal korral lõpetada esikaheksas, kolm korda lausa esiviisikus. Lisaks on kõigest 50-aastane Moyes Alex Ferguson ja Arsene Wengeri järel kolmas kõige kauem ametis püsinud peatreener Inglismaa kõrgliigas. 11 aastat ühel

ametipostil annab tunnistust püsivast ja stabiilsest edukusest, mida Manchester Unitedis osatakse hinnata kindlasti paremini kui kuskil mujal.

Moyesi ei tulnud kuskilt klubist tohtu rahasumma eest vabaks ostma hakata – tema leping Evertoniga saab selle hooajaga läbi. Samuti ei haka endine koduklubi, keda ta truult teeninud on, talle mingeid takistusi tegema.

Sarnane töömoraal

Ka paljud vutimaailma kuulsad nimed on Moyest Ferguson järeltulijana sõnades toetanud. Inglise koondise endine peatreener Steve McClaren, kes omal ajal töötas ManU-s Ferguson abina, ütles BBC-le: „Davidil on võitjaloomus ning Sir Alexile sarnane töömoraal. Ta on seda võimalust aastaid kannatalikult oodanud.“

Endine Evertoni ja Inglismaa koondise ründeäss Gary Lineker nentis, et näeb Moyesi ametissemääramisel üksnes häid külgi, kuigi treeneri jaoks

on tegemist tohtu väljakutsega. „ManU uuel bossil saab olema väga raske töö, sest kui midagigi valesti läheb, annavad fännid kohe teada, et nad tunnevad Sir Alexist puudust. Teisalt on ju tegemist ühega maailma kolmest kuulsaimast klubist,“ ütles Lineker. ●

ISIKLIKKU

David Moyes

- Sündinud 30. novembril 1960
- Alustas mängija karjääri Glasgow Celticus, pärast mänginud peamiselt Inglismaa ja Šotimaa madalamate liigade klubides.
- Treeninud Preston North Endi (1998–2002) ja Evertoni alates 2002. aastast. Evertoniga saavutanud 2005. aastal neljanda koha, 2009. aastal viis Evertoni FA-karika finaali, kus kaotati Chelseale.

KÄSIPALL

Serviti võitis avalahingu

27 : 23

alistas Põlva Serviti kodus HC Kehra/Daisyt Eesti meeste käsipallimeistrivõistluste finaalseeria avamängus.

Serviti poolel viskas 11 väravat Ardo Puna, Kehra poolel tabas 9 korral Uku-Tanel Laast.

Kohtumine kulges tasavägiselt, kuid teise poolaja 10. minutil paari väravaga ette rebinud Serviti suutis edu lõpuni hoida. Teine mäng peetakse homme Kehras. **EPL**

kui spordi arbitraaz oli Veerpalu võitjaks tunnistatud.

Veerpalu juhtum arenevat veel tänavu

Maailma antidopinguaentuur (WADA) võib olla avastanud Andrus Veerpalult varem võetud proovid, ütles SA Eesti Antidoping juhatuse liige Kristjan Port. Ta lüüsi pärast eilset kohtumist Eesti olümpia-komitee juhtidega, et mingeid eriarvamusi neil varasemate dopinguproovide avamise suhtes ei olnud. „Traditsiooniliselt keegi ei räägi sellest, kas proove on avatud ja milliseid tulemusi on saadud. Lihtsalt ühel päeval need tulemused avalikustatakse,“ ütles Port, kelle sõnul võib Veerpalu juhtum arengut oodata juba selle aastanumbri sees.

Proovide avamine võeti arutusele seetõttu, et spordi arbitraazi kohtuotsuses oli lause, mis seab Veerpalu puhutuse siiski kahtluse alla. „Mitted faktorid viitavad sellele, et Veerpalu manustas ise kasvuhormooni,“ seisus otsuse põhjenduses isegi pärast seda,

„Meie huvi on, et Andrus Veerpalu ümbert kaoksid kõik kahtlused – kas ta on siis dopingut kasutanud või mitte. Ja meie otsus oli, et ootame ära otseste osapoolte ehk siis WADA ja rahvusvahelise suusaliidu (FIS) seisukohad. Tõenäoliselt tuleb olulist infot selle aasta sees ja eks me siis vastavalt sellele infole reageerime,“ rääkis Port.

EOK lubab koostööd teha

EOK presidendi Neinar Seli sõnul Veerpalu teemast korralise koosoleku raames töepoolest ka räägiti. „EOK poolt teeme kindlasti FIS-i ja WADAGA koostööd, proovime hoida Eesti spordi puhtust ka edaspidi. Meie ülesanne on nende tööd veelgi tõhustada,“ ütles Seli ja kinnitas, et EOK ei sekku antidopingus sihtasutuse töödele. ● **Gunnar Lehest**

Täna Delfi Spordis: Uudised, fotod, videod: kes haarab ohjad Tallinna ralliil?

kuulutus.lehed.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil kuulutus.lehed.ee, e-postiga anni.koppel@lehed.ee ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

**STAR TREK
OTSE PIMEDUSSE
3D**

EELLINASTUSED!

14.50 (ainult P) 18.25 20.35 (v.a. P)
21.00 (ainult P) 21.35 (v.a. P)
A. Le Coq sviit:
18.00 (ainult T) 21.00 (ainult L, K)

RAUDMEES 3

3D-s

11.55 (ainult P, K) 12.25 (v.a. P, K, N)
12.45 (ainult N) 14.50 (ainult K) 15.00 (P)
15.25 (v.a. P, K, N) 15.45 (ainult N)
17.25 (v.a. P, K) 18.00 (K) 18.45 (v.a. K, N)
20.25 (v.a. N) 21.30 (v.a. K)

AVANÄDALA PILETID NÜÜD MÜÜGIL!

EELLINASTUS 3D!
neljapäeval, 16. mail kl 19.00

GATSBY

**TERE TULEMAST
LÕKSU**

14.50 (v.a. L, P) 16.40 18.55 21.50
A. Le Coq sviit:
18.00 (ainult E) 21.00 (ainult P, T)

ROMEO JA JULIA
12. MAI KELL 18.00

THE BOLSHOI BALLET

INFO TELEFONILT 1182

JUDAS PRIEST: EPITAPH kolmapäeval, 15. mail 21.00	KRUUDID 3D EST 12.30 (ainult P) 16.15 18.50 (ainult L, N) 2D EST 11.30 13.50 3D RUS 13.35 15.35 (v.a. P, N) 16.05 (N)	SUUR JA KÕIKVÕIMAS OZ 3D 13.40 (ainult L, P)
NT LIVE: SEE MAJA neljapäeval, 16. mail 21.00	KURJAD HINGED 22.00 (P, E, K)	SAMMY SEIKLUSED 3D EST 3D EST 11.20 13.15 (v.a. P, N) 13.45 (ainult N) 16.35 (R, L, N) 19.10 (ainult P, T)
21 TÄIS! 17.00 (ainult K) 21.25 (R, P, E)	MANIAKK 22.00 (v.a. P, E, K)	SAMSARA 15.05 (v.a. P, K) 15.35 (ainult K) 16.05 (ainult P) 18.05 (v.a. N) 18.35 (ainult N) 21.15 (v.a. N)
AARETEGA ON OK 13.55 19.15 (ainult K)	NEW YORGI VARJUS 13.40 (v.a. L, P, K) 19:05	TRANS 16.30 21.40
DINOAG 3D EST 11:35 (ainult P) 12.50 (v.a. P) 13.20 (ainult K) 13.50 (ainult P) 16.35 (P, T, N) 19.10 (ainult R, E) 2D EST 11:45 2D RUS 11:40	OLÜMPUS ON LANGENUD 17.55 (ainult K) 21.25 (L, P, T, N)	UNUSTUS 13.45 18.50
ELAVAD PILDID 16.20 (R, P, T, N)	PÕGENEMINE PLANEEDILT MAA 3D EST 12.15 (ainult L, P) 2D EST 11.40 2D RUS 11.30 (v.a. K) 11.50 (ainult K)	VERI, HIGI JA PISARAD 13.45 16.10 19.00 21.20 (ainult N) 21.45 (v.a. N) A. Le Coq sviit: 15.00 (ainult P) 18.00 (ainult K) 21.00 (ainult E)
HIIGLASETAPJA JACK 3D 14.30 (ainult L, P)		ÕUDNE FILM 5 12.45 (v.a. L, P) 17.15 19.20 21.25 (ainult K)

***A. Le Coq Sviidi seansid tööpäeviti alates 17:00, nädalavahetustel ja pühadel 13:00**

Piletihinnad: E-N ja reede kuni kl 18:00 tavapilet 4,50€ /lastepilet 2,50€, 3D-pilet 5,00€ /lastepilet 3,50€. E-N alates kl 18:01 tavapilet 5,00€ /lastepilet 2,70€, 3D-pilet 7,00€ /lastepilet 3,70€. Reede (alates 18:01), L-P ja riiklikel pühadel tavapilet 6,50€ /lastepilet 2,90€, 3D-pilet 8,00€ /lastepilet 3,90€. A. Le Coq Sviit E-N pilet 17€. R-P pilet 21€

TÄNA KINOS ARTIS:

7 JAFF
JAAPANI ANIMATSIOONI
FILMFESTIVAL

TÜDRUK, KES HÜPPAS LÄBI AJA 17:00
HUNDILAPSED AME JA YUKI 19:00

Õlimäe õied
HELIKA PIKKIVI FILM

KINODES ALATES 10. MAIST

18:00

KES SEE LAULAB KÕÕGIS?!
BFM-I MAGISTRANTIDE MUUSIKAFILMID

ALATES 10. MAIST ARTISES

19:35

10.05	Samsara	10:30 21:40	7. JAFF: Tüdruk, kes hüppas läbi aja	17:00
	Hannah Arendt	11:00 21:20	Õlimäe õied	18:00
	Ludwig II	12:35	7. JAFF: Hundilapsed Ame ja Yuki	19:00
	Dinoag - eesti keeles	15:15	BFM-i magistrantide muusikafilmid: Kes see laulab kõõgis?!	19:35
	Rohkem kui mesi	16:00		
				www.kino.ee Estonia pst. 9, Tallinn Solarise keskus Tel. 663 1380

www.kinosoprus.ee | Vana-Posti 8, Tallinn | Tel. 644 1919

TÄNA KINOS SÕPRUS:

**KINO
»SÕPRUS«**

EUROPA CINEMAS
PARIS KINO - AASTAST 1955

SAMSARA
25 aastat
5 aastat
One unforgettable journey

19:00

10.05	Justfilm: Vahepealsed	15:00
	Rohkem kui mesi	17:00
	Samsara	19:00
	Hannah Arendt	21:15
	Vaata kino Sõprus nädalakava www.kinosoprus.ee	

RASTA THOMAS'

Rock the Ballet

**Peaosas
BAD BOYS OF DANCE**

Muusika:
QUEEN, MICHAEL JACKSON, AEROSMITH, COLDPLAY, INXS,
MAROON 5, DAVID BOWIE, JUSTIN TIMBERLAKE, LMFAO jt.

**PÜHAPÄEVAL
12. MAIL** | Nokia Kontserdimajas

kontserdimaja.ee | fb.ee

**SUURIMA VALIKUGA
KODUAIALAAT**

LUIGE KEVAD 2013

10.-12. maini

Õu õdusaks, koduaed kauniks!

Lai valik kodu- ja aiakaupa seemnest saunani, asjatundjatelt hüva nõu

Kaasahaarav rahvalik meelelahutus

Kaupmeeste registreerimine www.luigelaat.ee

EESTI TÕUKARI
70 AASTAT USALDUSVÄÄRSUST

Homses laupäevalehes LP:

URVE PALO

Emarollis tuleb endaks jääda!

ÜLLE TOMING

Meenutab elu koos Jüri Krjukoviga

MARTIN MÜÜRSEPP

Enesekindel kui kurat

Vormista **TASUTA** proovitellimus 2 nädalaks:
www.epl.ee/tasutaLP

kuulutused.lehed.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil kuulutused.lehed.ee, e-postiga anni.koppel@lehed.ee ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

RAKVERE TEATR

Kööök/keittio

lavastaja
andres noormets (endla teater, pärnu)
osades
anneli rahkema (teatteri telakka, tampere)
antti mankonen (teatteri vanha juko, lahti)
hannu salminen (teatteri vanha juko, lahti)
peeter rästas
velvo väli

Rakvere Teatri suvelavastus
Võsu rannaklubis
21. juunist 14. juulini

rakvereteater.ee
piletimaailm.com
32 95 444

Laen

Laen kinnisvara tagatisel AS A&O LaenuGrupp. Tartu mnt 29 Tln. 648 6083 www.aolaenuud.ee Tutvuge tingimustega, konsulteerige asjatundjatega.

Töö

Rannapere Pansionaat Viimsisvõtab tööle hooldusõe. Palk kokkuleppel, töö graafiku alusel. Soovitatav eelnev töökogemus hooldajana. Sooviavaldused kandideerimiseks esitada kuni 24. mai 2013. a. aadressil: Kesktähe 1, Haabneeme, Viimsi vald 74001 või meilile: ulle@rannapere.ee Info telefonil 606 4081, 5345 6080.

Müük

Müügil kontorilauad. Hind alates 35 eurot sisaldab KM-i. Kasutatud büroo- ja profimööbel. Tähetorni 21-i Tallinn E-R 10-17 Apuneks OÜ

Ost

Ostame kasutatud sõiduautosid ja kaubikuid. Pakkuda võib ka unukume ja vanu mootorrattaid. Tel 5616 2340.

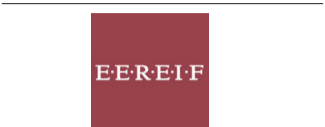
Tervis

Parapsühholoog Ž. Stepanjan aitab alkoholi- ja nikotiinisõltuvuse, ülekaalulisuse, radikuliidi ja stressi puhul. Konsultatsioon. Tel 5858 8910.

Teenus

KAARDID ENNUSTAVAD Tel 900 1727 24 h, h 1,09 €/min www.ennustus.ee

Teated

Kinnisvarafondi Eastern Europe Real Estate Investment Fund (EEREIF) likvideerimisteade
Finantsinspeksioon andis 08.05.2013. a. juhatause otsusega AS-ile EEREIF Management (registrikood 11125302, asukoht Roosikrantsi 11, Tallinn) loa lepingulise kinnisvarafondi Eastern Europe Real Estate Investment Fund (edaspidi „Fond“) likvideerimiseks. Fondi depositeoriümiks on Swedbank AS. Vastavalt Fondi üldkoosoleku 27.02.2013. a. otsusele ning Finantsinspeksiooni likvideerimisloale on Fondi likvideerimisperioodi pikkuseks 18 kuud. Investeerimisfondide seaduse § 180 lg 1 kohaselt algab Fondi likvideerimisenõuet kaesoleva likvideerimisteate avaldamisest järgnevas päevast ning lõpeb likvideerimisaruande esitamisega. Fondi valitseja palub esitada Fondi võltsaldajatel oma nõuded Fondi vastu hiljemalt nelja kuu jooksul kaesoleva likvideerimisteate avaldamisest arvates, kuid nimetatud tähtajal nõude esitamata jätmise ei tähenda nõude kehtivuse lõppemist. Fondi likvideerimisenõuet seaduse 27.02.2013. a. avaldusi saab esitada AS-ile EEREIF Management eelnevalt kooskõlastatult aadressil Roosikrantsi 11, Tallinn tööpäeviti kl 10-17. AS-i EEREIF Management kontaktandmed: telefon 372 80 2680 faks 372 80 2681 e-mail info@eereif.com

Tunnistada kehtetuks 2005. a Tallinna Tervishoiukõrgkooli diplom EK003165 üldõe erialale.
Saku Vallavalitsus teatab: Saku Vallavolikogu 18.04.2013. a otsusega nr 28 kehtestati Saku valla Saku aleviku Nurmte tn 3a kinnistu detailplaneering. Planeeringu ülesanne on kinnistu ehitusõiguse määramine sakraalehitise rajamiseks. Hoone on planeeritud olema olemasoleva hoone baasil. Sakraalehitise eeldatav külastajate arv on umbes 35 inimest ning krundile on planeeritud kaheksa parklakohta. Planeering sisaldab Saku valla ning Saku aleviku ja lähiala üldplaneeringute muutmise ettepanekut. Vastavalt üldplaneeringutele asub kinnistu tiheasustusalal, detailplaneeringuga muudetakse pere- ja ridaelamumaa maakasutuse juhtotstarve üldkasutatava hoone maa maakasutuse juhtotstarbeks. Planeeringuala suurus on ca 1500 m². Vt <http://sakuvv.kovtp.ee/et/detailplaneeringud>.
Saku Vallavalitsus teatab: Saku Vallavolikogu 18.04.2013. a otsusega nr 29 kehtestati Saku valla Kiisa aleviku Männimetsa tn 3 kinnistu detailplaneering. Planeeringu ülesanne on kinnistu jagamine kaheks üksiklamu krundiks ning ehitusõiguse määramine kahe üksiklamu ehitamiseks. Detailplaneering on vastavuses Saku valla üldplaneeringuga. Planeeringuala jääb osaliselt Soo oja ehituskeeluvööndisse. Planeeringuala suurus on ca 4870 m². Vt <http://sakuvv.kovtp.ee/et/detailplaneeringud>.
Saku Vallavalitsus teatab: Saku Vallavolikogu 18.04.2013. a otsusega nr 27 algatati detailplaneering, anti lahteseisukohad ning jäeti algatamata keskonnajõe strateegiline hindamine Saku valla Saku aleviku Teaduse tn 11

kinnistutal. Planeeringu koostamise ülesanne on kinnistu kaheks krundiks jaotamine ja ehitusõiguse määramine korterelamuga ja ärihoone ehitamiseks. Planeering sisaldab Saku aleviku ja lähiala üldplaneeringu muutmise ettepanekut. Kinnistu maakasutuse juhtotstarve kavatsetakse muuta kaubandus-, teenindus- ja büroohoonete jaoks ning korterelamumaa jaoks. Planeeringuga haaratud maa-ala suurus on ca 6300 m². Vt <http://sakuvv.kovtp.ee/et/detailplaneeringud>.
Saku Vallavalitsus teatab: Saku Vallavalitsuse 23.04.2013. a korraldusega nr 300 kehtestati Saku valla Saku aleviku Pähklimäe tee 17 kinnistu detailplaneering. Planeeringu ülesanne on kinnistu hoonestusala piiritlemine ning ehitusõiguse määramine abihoone ehitamiseks. Planeeringu järgi on võimalik kinnistule ehitada, lisaks olemasolevale üksiklamule, üks abihoone. Planeering on vastavuses Saku aleviku ja lähiala üldplaneeringuga. Planeeringuga haaratud maa-ala suurus on ca 1700 m². Vt <http://sakuvv.kovtp.ee/et/detailplaneeringud>.
Saku Vallavalitsus teatab: Saku Vallavalitsuse 23.04.2013. a korraldusega nr 301 algatati detailplaneering, anti lahteseisukohad ning jäeti algatamata keskonnajõe strateegiline hindamine Saku valla Tänassilma küla Kungla tn 2a ja Kungla tn 2b kinnistutal. Planeeringu koostamise ülesanne on kinnistute hoonestusala piiritlemine ja ehitusõiguse määramine kaksiklamute ehitamiseks. Planeering on vastavuses Saku valla ning üldplaneeringuga. Planeeringuga haaratud maa-ala suurus on ca 8000 m². Vt <http://sakuvv.kovtp.ee/et/detailplaneeringud>.

ROIGASAIAD OÜ
www.roigasaiad.ee

ROIGASAEDADE valmistamine ja paigaldamine

tel 509 2933
info@roigasaiad.ee

Avaldame südamlikku kaastunnet Are Altrajale kalli vanaema

ÕIE PÜSS

kaotuse puhul

Kolleegid Sportlandist

Sügav kaastunne klassijuhataja Tiina Kiiselile kalli

EMA

kaotuse puhul

TMG 4.klass ja lapsevanemad

Avaldame sügavat kaastunnet Tõnu Vatselile

EMA

surma puhul

Töökaaslased Husqvarna Eestist

Südamlük kaastunne Are Altrajale kalli

VANAEMA

kaotuse puhul

MTÜ Spordiürituste Korraldamise Klubi

Südamlük kaastunne abikaasale Reet Laanemäele, poegadele ja nende perele isa

RAIVO LAANEMÄE

lahkumise puhul

Õpingukaaslased TPI päevilt

Mälestame unustamatut

TAIMI KULLI

Sügav kaastunne lähedastele

Endised kolleegid nahakunsti osakonnast

Kirjanike Maja

Kirjanike Maja musta laega saalis, Harju 1, Tallinn

15. mail kell 18.00

SUURTE RÜÜTLITE JA KANNUPOISTE JÄLGEDEL

Aarne Rubeni rüütliromaani "Karl Kiilaspea pärijad" esitus. Juttu tuleb rüütlikultuurist ja -romaanidest ning keskaja olustikust. Kaasa teeb vanamuusikaansambel Rondellus.

Info telefonidel 6 276 410 ja 6 276 412
Pilet 2.-, (üli)õpilastele ja pensionäridele 1.-
Toetab Kultuurkapital

TALLINNA LINNATEATER

Suvelavastus

Pál-tänava poisid

juunis-juulis 20.00

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

TIPOLIIN KINNISVARABÜROO

VELJO TARVIS
tel. 5647 1516,
tel. 657 6301
veljo@tipoliin.ee
www.tipoliin.ee

OSTAME - MÜÜME - ÜÜRIME

TEIE KINNISVARA

- Kiire ja korrektne vormistamine.
- 15 a. töökogemus.
- **Konsultatsioon tasuta!**

VEO- ja KOLIMISTEENUS

Südamlük kaastunne Are Altrajale kalli

VANAEMA

kaotuse puhul

Kolleegid Jalajalg ASist

Kallis Loore Ojala Siiras kaastunne Sulle

ISA

kaotuse puhul

Kolleegid ASst Otto Bock Estonia

Südamlük kaastunne perekond Eelmetsale

EMA ja ÄMMA

kaotuse puhul

Väike-Ameerika 31 majarahvas ja perenaine

Avaldame kaastunnet Agu Pärnasalule isa

ENNO PÄRNASALU

kaotuse puhul

Teenistuskasulased Kaitseväge logistikakeskuse materjaliteenistusest

Avaldame kaastunnet Andresele isa

ANTS KÄRSSINI

kaotuse puhul

Töökaaslased

Püüded üllad, mõtterikkad tegid teoks sa teiste heaks. Sinu töö – see kuulsusrikkalt elab kaua, pika ea.

Mälestame kauaaegset töötajat ja head kolleegi

ANTS LAUR

ja avaldame sügavat kaastunnet omastele

Gadox AS

Aialeht

Ilmub homme Eesti Päevalehe vahel! ●●● EestiPäevaleht

- Rododendron – koduaia kuninganna
- Kannade kasvatamise nipid
- Lehtdekoratiivsed maitsetaimed
- Maasikapeenra rajamine

AEG KAUBELDA!

Holmes & Meyers kutsub metsaomanikke läbi rääkima metsas planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raietõigust. Pakkuda võib lageraidest harvenduseni.

ERIPAKUMINE! Pakume kasvava lepiku eest head hinda.

Lõhutud küttepuid müük, tellimine: tel 600 5323

HOLMES & MEYERS
Metsaõbrak ettevõtmine
tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

Sügav kaastunne Are Altrajale kalli

VANAEMA

kaotuse puhul

Kolleegid Fifaa ASist

Lahkunud on kallis vanaema ja vanavanaema

MARTA REBANE
(sünd. Rumberg)
02.10.1917 - 05.05.2013

Ärasaatmine toimub
Ambla kirikus
12.mai kl 12

Mälestavad lapselapsed ja lapselapselapsed

Südamlük kaastunne Aino Mustale abikaasa

ARVO MUSTA

surma puhul

Äasmäe Põhikool
Äasmäe Raamatukogu

TELEVISIOON

ETV

06.55 Terevisioon
08.55 Draamasari Holby City haigla
09.55 Terevisioon*
11.55 MI*
12.25 Lang Langi ja Herbie Hancocki kontsert O2 Worldis (2012)*
13.55 Anima tsoon: Avo Paistik (2001)
14.15 Foorum*
15.05 Kapital (subtiitritega)*
15.35 Kahekõne*
16.00 Draamasari Holby City haigla*
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Komöödiasari Hajameelselt abielus: (Eesti 2006)
17.35 Draamasari Waterloo Roadi kool (Inglise 2007)
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
19.35 Tagamõtsa, 3/4: Edimäe armastus (ETV 2012)
20.05 Chalice. Vanameeste silmad (ETV 2011)
20.10 Jaan Tätte. Tuulevaiksel ööl (ETV 2010)
20.15 Draamasari Taevasina, 4/24 (Himmelblå, Norra 2008)
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport

21.40 Draamasari Tuulepealne maa, 10/12: Mis saab? (Eesti 2008)
22.40 Pealtnägija*
23.25 Draamasari Waterloo Roadi kool (Waterloo Road, Inglise 2007)*
00.20 Ringvaade*
00:59 ERR-i uudised

KANAL 2

06.00 Punased roosid*, 502
06.45 Joonissari Karlsson katusel: Karlsson ja tuulelohe
07.10 Joonissari Delfiin Flipper
07.35 Joonissari Multimaania
08.00 Reporter*
09.00 Roosa teemant*, 110
10.00 Küladeketeivid*, 29
11.00 Kodus ja võõrsil*, 5493
11.30 Mehed ja naised*
13.00 Tupiktänava mehed*
13.30 Doktor Oz
14.30 Komissar Rex: Hiina varjud
15.30 Punased roosid, 503
16.30 Roosa teemant, 111
17.30 Kodus ja võõrsil, 5494
18.00 Küladeketeivid, 30: Laip langeb taevast
19.00 Reporter
20.00 Kuldvillak: Euroopa erisaade
20.35 Galileo

21.30 Kelgukoerad
22.30 Vahelevõtja: Rängad kuriteod: Kaugelt otsitud – Hooaja viimane!
23.30 Mängufilm Hirmude öö: Vereoja (Town Creek, USA 2009)
01.20 Mängufilm Viimane suudlus (The Last Kiss, USA 2006)
03.00 Reporter*
03.50 Mängufilm Jesse Stone: Kadunud süütus* (Jesse Stone: Innocents Lost, USA 2011)
05.20 Dokumentaalfilm Prohvet
05:45 Sa ei ole üksik*

TV3

06.15 Multifilm Transformerid
06.40 Multifilm Pop Pixie
06.55 Multifilm Pop Pixie
07.05 Multifilm Smurfid
07.30 Multifilm Transformerid*
07.55 Armastus võidab, 33*
08.55 Kirgede torm, 1628*
09.55 Vaprad ja ilusad, 6469*
10.20 Top Shop
10.35 Kälimehed käravad
11.05 Võimalik vaid Venemaal*
11.35 Kaitseinglid 4, 5: Teise ringi kuritegu
12.30 Kättemaksukontor 9, 9: Dopingu kütid 1*
13.30 Selgetnägijate tuleproov 13, 18*
14.30 Vaprad ja ilusad, 6470
15.00 Lena, mu elu armastus, 93
16.00 Armastus võidab, 34
17.00 Kirgede torm, 1629
18.00 Kättemaksukontor 7, 4: Stringiteooria-2
19.00 Seitsmesed uudised
20.00 Võta või jäta
21.30 Kerge elu, 10

22.30 Hawaii 5-0-2, 10: Petis
23.30 KINO3: Mängufilm Borat
01.15 Mängufilm Deemonite loss (The Haunting, USA 1999 õudus)
03.20 Kerge elu, 10*
04.10 Lena, mu elu armastus, 93*
04.55 Seitsmesed uudised
05:40 Kirgede torm, 1119

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV2

07.10 Animasari Arva ära, kui palju ma sind armastan (Kanada 2012)* **07.20** Animasari Väike printsess (Inglise 2006) **07.30** Animasari Loomaia tee 64 (Prantsuse 2008)* **07.45** Jälle Hunt Kriimsilm (ETV 1985)* **08.15** Lastetuba* **08.30** Tuhat tutvust: Helvi Jürisson (ETV 1985) **09.00** Ringvaade* **10.05** Erica, 12/13 (Being Erica, Kanada 2009)* **10.50** 1814, 1/4 (Vene 2009)* **11.35** Reggie Perrin (Inglise 2010)* **12.05** Samsungi rattamaratonide sari* **12.48** ERR-i uudised **16.35** Kümme aastat vabariigist noorem. Arnold Rüütel (ETV 2003) **17.20** Smallville (USA 2007)* **18.00** Animasari Joona jutud (Kanada 2011) **18.20** Animasari Mašaja karu (Vene 2012) **18.30** Lastetuba **18.50** Animasari Lammast Shaun (Inglise 2010) **18.55** Animasari Väike printsess (Inglise 2006) **19.05** Animasari Loomaia tee 64 (Prantsuse 2008) **19.20** Aktuaalne kaamera (viipekeeles) **19.30** Aktuaalne kaamera (vene keeles) **20.00** Nostalgiasari Neli tankisti ja koer, 16/21 (Cztery pancerni i pies, Poola 1970)* **21.00** Ohhoo!, 2/15 (ETV 2005) **21.30** Kui puu langeb (If a Tree Falls, USA 2011) **22.50** Krantsid (Eesti/Norra 2009) **23.35** Maaailma kino Müra-

muusika (Sound of Noise, Rootsi 2010)* **01.15** Eesti TOP 7* **02.03** ERR-i uudised

Kanal 11

05.30 Roosa teemant, 40 **06.15** Totaalne ärkamine! **09.00** Doktor Oz* **09.55** Ellen **10.50** Linnalegendid **11.20** Everwood* **12.10** Top Shop, 103 **12.25** Õuehaldjad* **12.55** Donna Hay kerged eined* **13.25** Piinlikud kehad* **14.25** Südametukse, 239 **15.15** Südametukse, 240 **16.10** Doktor Oz **17.05** Everwood **18.00** Pahad tüdrukud, 13 **19.10** Saladused **20.00** Hea naine **21.00** Mängufilm Romantiline reede – P.S. Ma armastan sind (P.S. I Love You, USA 2007) **23.25** Kamenskaja **00.15** Reporter **01.10** Ellen **01.55** e-armastus, 27 **02.25** Saladused* **03.10** Doktor Oz **03.55** Pahad tüdrukud*, 13 **04.45** Reporter*

TV6

06.00 Hommikuraadio **08.30** Seitsmesed uudised **09.30** Kodu keset linna 4, 419 **10.00** Kutsuge Cobra 119, 15 **11.00** Las käia **4.13.10** Top Shop **13.30** Kodu keset linna 4, 420 **14.00** Kutsuge Cobra 119, 15 **15.00** Farscape

– kosmoses kaotis 4, 74 **16.00** Kolmas kivi päikesest 5, 105 **16.30** Kutsuge Cobra 119, 16 **17.30** A-Rühm 4, 14 **18.30** Simpsonid 10, 11 **19.00** Ameerika paps 3, 11 **19.30** Kolmas kivi päikesest 5, 106 **20.00** Seks ja linn 3, 36 **20.30** Simpsonid 10, 12 **21.00** KINOÕHTU: Plump Fiction **23.00** Naked & Funny **6.23.30** Vabaduse hind 2, 7 **00.30** Salatoimikud 4, 77 **01.30** Jäähoki MM **03.30** Jäähoki MM **05.50** Uudistemagasin

Kanal 12

06.30 Eesti kõige-kõige* **07.00** Reporter **08.00** Galileo* **08.30** MacGyver* **09.20** Conan*, 70 **10.10** Rannavalve **11.00** Jututuba **13.40** Komissar Rex* **14.35** Walker – Texase korralvur* **15.25** MacGyver **16.20** Kloun **17.10** Komissar Rex **18.05** Walker – Texase korralvur **19.00** Tuvikesed* **19.30** Tuvikesed* **20.00** Galileo **20.30** Motoreporter Lõuna-Ameerikas, 2 **21.00** Kaks ja pool meest* **21.30** Mängufilm Zombie-stripperid (USA 2008) **23.20** Kuulsuste surmahetk **23.50** Ajuvabalt maailmakuulsaks **00.20** Kaks ja pool meest **00.45** Tuvikesed **01.10** Tuvikesed **01.35** Night Chat **05.00** Postimees.ee

HOROSKOOP

JÄÄR Päevas võivad rolli mängida sellised märksõnad nagu oma-mine, kasutamine, väärtustamine, väärtused, hinnangud. Praegu on aeg suuremaid asju hankida.

SÕNN Oled auahne ja püüd teiste ees edumaad saavutada. Seetõttu eelistad pigem tööd teha või plaane paika panna kui sõpradega juttu ajada. Ettevaatust liikluses!

KAKSIKUD Võid näha kirgast unenägu või avab alateadvus end sulle mõnel muul moel. Su hinge ja mõistuse vaheline kanal on avatud.

VÄHK Praegu on oluline tunda kambavaimu – tunnet, et ajate ühist asja. Sinu ja su sõprade vahel liigub tugev energia, mis võib ka pingeid provotseerida.

LÕVI Lased end tööasjadest ülearu häirida. Kui keegi kritiseerib su tõiseid tegemisi, siis ära võta seda liiga isiklikult. Püüa tööelu eraelust lahuse hoida.

NEITSI Millal sa viimati tõesti head raamatut lugesid? Täna tasuks süveneda asjadesse, mis sulle pinget pakuvad, kuid mis ei pruugi lihtsad olla.

KAALUD Käes on aeg, mil kehvasti ettevalmistatud asjad ja ettevõtmised lõplikult takerduvad. Õnneks on ka vastupidi: tasemel projektid ja ka inimsuhted toovad rõõmu.

SKORPION Sinu fanatism ja põikpäisus võib probleeme tekitada. Sa ei kuula partnerit aragi, vaid hakkad kohe igaks juhuks vastu vaidlema.

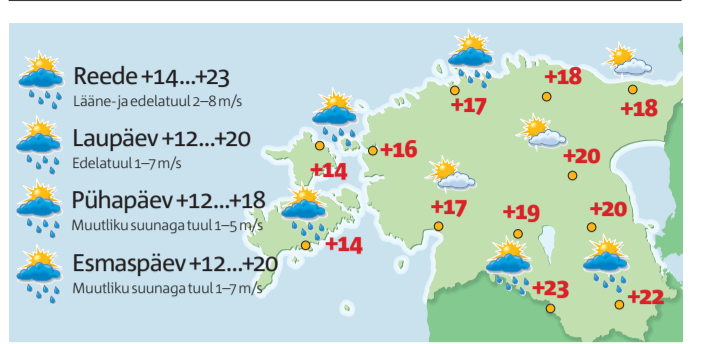
AMBUR Argimured kipuvad varjutama sinu suurt sisemist loominguilist. Sa suudad tegelikult rohkem, kui arvatagi oskad! Ühtlasi oled valmis tõsiseks pingutuseks.

KALUKITS Keegi teeb meeldiva komplimenti või pakub välja ahvatleva ajaveetmisvõimaluse. Üldse tõuse koostööst praegu olulist tulu.

VEEVALAJA Nostalgia kipub hinge pugema. Igatsus vanade aegade järele paneb sind sirvima vanu pildialbumeid või helistama ammu kadunud tuttavale.

KALAD Ühiskondlikud ja ametlikud suhted nõuavad selget lähenemist. Väljendu ühemõtteliselt ja keskendu loogikale!

ILM

RISTSÖNA

NUMBER	VARRAS EURAASIA POHJA-POOLSEIM POOLSAAR	RIIDESORT	KAUNVILI	UMBRISKIHT	TUUS	J NAABER	RAHVAPILL	VEE OLEK
PURJELAEV	LÄBILATUV AUK	KASAKA-PEALIK	KÄÄNE (lühend.)	KREEKA JUMALATE SOO ESISA	KAHE AAR-MUSE VAHEPEALNE	LÄTI MAAKOOD	PAAVISTI KROON	
OMIA ENDSSES KODUS KUMMITAMAS KAIV SURNU								
KEERUKAS TAIM-ORNAMENT								
KULD								
JALANÕU								
RAHAÜHIK (lühend.)								
SEISUND								
RAHVA-TEATER								
VAIMULIK								
SADAMASILD								
NAISENIMI								
PAPA JA ...								
EKSTRAKT								
FILIPINIDE PEALINN								
(...KÜBAR (oktoober)								
KAJALOOD								
SEGAVERE-LINE KOER								
ENDINE UUDISTE-AGENTUUR								

ERKKI KÖLU PÄEVAANEKDODID

● Prokuratuuri uurija Tamm tuleb tihti tööle „haavatuna“ – kord on silm siniseks löödud, kord nägu lõhki kriimustatud... Lõpuks ei pea kolleegid enam vastu ja küsivad, mis temaga lahti on.
 „Kas te teate, mida tähendab prokuratuuri uurija 20-aastase staažiga naine?“ küsib Tamm vastu.
 „Mida see siis tähendab?“
 „Prokuratuuri uurija 20-aastase staažiga naine leiab alati asitõendeid, et mees on teda petnud, aga kui ei leia, siis sokutab need asitõendid talle ise...“
 ● Sõbrad omavahel: „Kuule, miks sa iga sõna järel vannud?“
 „Sagedamini, raisk, lihtsalt ei õnnestu, kurat võtaks!“

● Mees läheb juuksurisse.
 „Kas pead peseme?“ küsib juuksur.
 „Mis seal ikka, peske siis juba üleni!“ lööb mees käega.
 ● Talunik otsustab hakata kanu kasvatama. Ta ostab 500 tibu ja kaevab nad oma aias maasse. Tulemus: kõik tibud surevad. Mees tellib veel 500 tibu ja kaevab nad seekord pea alaspidi maasse, kuid tibud surevad ikkagi ära.
 Taluniku mees saab meili põllumajandusülikooli linnukasvatuseosakonnast, kirjeldab üksikasjalikult oma probleemi ja palub nõuannet. Mõne nädala pärast tuleb ülikoolist vastus:
 „Palun saatke meile mullaproov.“

SUDOKU

Pappocom

Lahendused ja vihjed. www.sudoku.com

		3	2	8	6			
9			3	6				4
	6			7			1	
4			7	3				6
		2			8			
6			9	2				5
	5			2			9	
7			8	5				1
		9	4	7	5			

SUDOKU reeglid

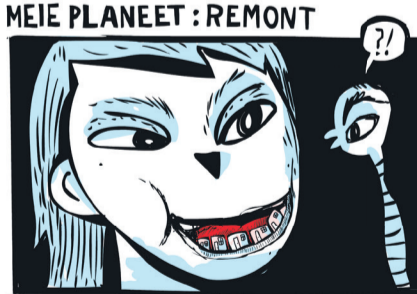
● Täida tühjad kohad numbritega 1 kuni 9. Numbrid 1 kuni 9 peavad esinema igas veerus, igas 9 reas, igas 3 x 3 ruudus. Igas reas, igas veerus ja igas 3 x 3 ruudus võib iga number esineda ainult ühel korral.

Eelmise mängu lahendus.

5	2	4	9	1	8	3	6	7
6	1	3	2	4	7	5	8	9
9	7	8	6	3	5	2	4	1
1	6	7	3	5	4	8	9	2
8	3	9	1	6	2	7	5	4
4	5	2	8	7	9	1	3	6
2	9	6	7	8	6	4	1	3
7	4	1	6	9	3	6	2	8
3	8	6	4	2	1	9	7	5

MEIE PLANEET : REMONT

Meie maailm Väike Noid

Dilbert Scott Adams

Sudoku EPL-i veebiväljaandes Mängi. www.epl.ee/sudoku

AMEERIKA MESILASED OHUS

USA-s hävis läinud aastal kolmandik kodumehilaste populatsioonidest, kinnitati üleeile avaldatud iga-aastases uuringus. Mesilaste kui tolmeldajate kaotus kujutab endast suurt ohtu

riigi toidutootmisele. Teadlaste ja looduskaitsete hinnangul on suurimaks süüdlaseks spetsiaalised putukamürgid, mis ajavad segi mesilaste navigatsioonisüsteemi. **The Guardian**

DINOSAURUSED SARNANESID LINDUDEGA

Dinosauruste embrüod liikusid muna sees ringi ning kasvasid sarnaselt kaasaegsete elusolenditega, näiteks lindudega, väidavad teadlased, kes uurisid rohkem kui kahtesadaat kivistunud dinosaurusembryo luustikku. Luustikud on ligikaudu 190 miljoni aasta vanused ja leiti Hiinast. Uuritud lufengosaurus oli pika kaelaga ja võis kasvada kuni kaheksa meetri pikkuseks. **The Guardian**

MÕRTSUKTIIGER NEPALIS

Ülisuure puuriga varustatud Nepali politsei ja loodusvalvurid alustasid jahti tiigrile, kes on surnuks väntsutanud kaks inimest: 31-aastase ja 75-aastase mehe. **The Telegraph**

Kass on laisk, aga tegelikult...

Lemmik

Rainer Höim
loomaarst

Animafilmist tuttav kass Garfield ei ole tegelikult hea näide, milline üks kass välja nägema peaks.

Kassid koguvad lemmikuna üha populaarsust ning mõnel pool (nt Suurbritannia, Ameerika Ühendriigid) on kass juba koera lükanud levinumate lemmikloomade liidri kohalt, mis ei kajastu küll alati kliinikut külastavate patsientide hulgas.

Vähene liikumine ja tüsedus pannakse sageli vanaduse arvele, kuid selle taga võib peituda hoopis mõni tõbi, näiteks liigesehaigus. Paljud omanikud ongi harjunud kassi ette kujutama pigem ülekaalulise (animatsioonist tuttav Garfield ei ole hea näide, milline üks kass tegelikult välja nägema peaks).

Muutus käitumises

Hea tervisega kassid on vitaalsed, liiguvad ja rõõmsad. Kui kassi võrrelda koeraga, siis koera liigeseprobleemid on lonkamise tõttu omanikule kergesti märgatavad. Aga kassid on osavad oma valu varjama, mistõttu omanik sageli lonkamist ei märkagi. Pigem täheldatakse kassi tujumuutuseid, toiduga pirtsutamist ning kindlasti seda, et kass väldib ülemäärast liigutamist, urineerib ja roojab valedesse kohtadesse, ei korrasta karvkatet. Kass võib olla agressiivsem ja vähem sotsiaalne kui varem. Tujumuutusel ja agressiivsusel võivad olla ka sisehaiguslikud põhjused, mistõttu tasuks loomaarsti poole pöörduda.

Tihti jõuavadki kliinikusse kassid, kellel on juba kaua aega arenenud sekundaarsed liigeste muutused, mis põhjustavad kroonilist põletikku ja valu. Eakad kassid võiks vähemalt korra aastas käia tervisekontrollis, kus sisehaiguste (nt suhkruhaigus, neeruhaigused, kilpnäärme ületalitlus) varajaseks avastamiseks võetakse uriini- ja vereproov. Sama oluline on ka liigesehaiguste varajane avastamine. See võib osutada aga väljakutseks isegi kogunud loomaarstile, kuna haige liigese katsumisel tunnevalu ainult kuni kaks kolmandikku kassidest.

Kass üritab oma valu varjata. Näiteks lonkamist omanik tihti ei märkagi. Pigem täheldatakse, et kassi meeleolu on teistsugune.

Foto: Rauno Volmar

Muutused röntgenipildil (liigese turse, luulised vohandid, skleroos jm), mis viitavad osteoartriidile, ei pruugi alati liigese katsumisel valu anda. Samal ajal võib ligikaudu kolmandik haigestest liigestest tekitada katsumisel valu ilma

ka juhtuda, et arst avastab muu haiguse või uuringu käigus liigeste muutused juhuleiuna.

Kroonilise valu allikas

Osteoartriiti ehk liigesepõletikku iseloomustab liigesekõhre kulumine, luuliste vohandite teke, põletik jm, mis väljenduvad tursena, valuna liigese piirkonnas, samuti liikumisulatus vähene misega. Põhjusteks võivad nii noortel kui ka vanadel loomad olla traumad (kukkumine, autolt saadud vigastus, kuulihavvad, kakkulushaavad jms) ja erinevad liigeste arenguhäired.

Liigesepõletikke esineb kassidel palju. Sagedasemad valulikud liigesed on puusa-

ja küünarliiges ning nimmepiirkond. Muutused toimuvad peamiselt liigese kõhres, mis võib pikema aja jooksul täielikult hävineda, kui põletikuprotsessi on haaratud kõik liigeses olevad ja seda ümbritsevad struktuurid (luukude, liigesevõie, liigese kapsel, sidemed). Esimesed luulised vohandid ehk osteofüüdid hakkavad liigese ümbruses arenema juba nõrga jooksul peale traumad.

Mõnikord, kui osteoartriit on asümptomaatiline – see tähendab, et kass ei näita valu, ei lonka, võib-olla on isegi reibas ja rõõmus –, leiabki röntgenoloogilised muutused juhuleiuna mõne muu haigu-

se diagnoosimise käigus. Kuna kass on kerge ja väike loom, siis suudab ta keharaskust jagada eri jäsemetele ja vältida nii haigele jalale toetumist.

Kui pikk jutt kokku võtta, siis vanadel kassidel esineb sagedasti liigesepõletikku, mis tekitab kroonilist valu. Sellest lähtuvalt on kass tujukas, isegi agressiivne. Kindlasti tuleb aga välistada muud haigused, mis agressiivsust võivad põhjustada. Ravi eesmärk on kaal kontrolli alla saada ja arst määrab valu leevendamiseks ravimid ja taastusravi harjutused. Hästi ravitud osteoartriidiga kass võib elada pika ja täisväärtusliku – ning mis peamine – valuvaba elu. ●

Kasside elu on muutunud

Kasside suurema populaarsuse ja pereliikmeks kujunemisega kaasnevad muutused, millega peab arvestama:

- kassid on üha tubasema eluviisiga,
- nad steriliseeritakse ja kastreeritakse,
- neil on pikem eluiga,
- nad liiguvad vähem,
- nende toidulaud on külluslikum kui nt kümnekond aastat tagasi,
- nad kipuvad olema kogukamad.

Sageli pannakse tüsedus vanaduse arvele, kuid selle taga võib peituda haigus.

röntgenoloogiliste muutusteta. Ainult kolmandikul patsientidest esineb liigese katsumisel valu ning röntgenoloogilised muutused üheaegselt. Võib

Peegeldus

Eesti Päevaleht tutvustab selles rubriigis lugujatele huvitavate inimeste tööruume.

Vello Salo

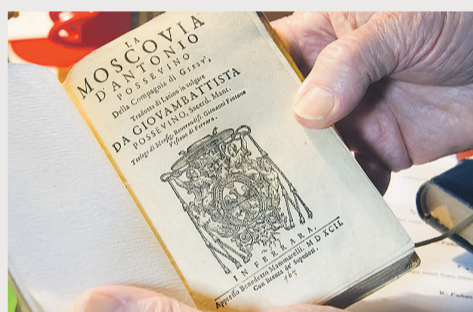
Katoliku vaimuliku, kirjastaja ja tõlkija Vello Salo töökabinet on Piritas kloostris, kus ta ka elab. „Minu peamine mure on kirjutuslaua väljakaevamine,” ütleb Salo. Kabinet on täis raamatuid, käsikirju, pilte. Salo tõuseb hommikuti kell 7, kell 7.30 peab ta juba kirikus olema.

Tekst: Külli-Riin Tigasson
Fotod: Rauno Volmar

„Et asju mitte liiga tõsiselt võtta,” nagu ta ütleb, kuulab Vello Salo kabinetis aeg-ajalt muusikat. Punane kassetmagnetofon mängib Kukerpille, moodsamast masinast tuleb klassikalist muusikat, mida Salo hoogsalt kätega kaasa dirigeerib. „Et võimelda,” märgib ta.

ARVUD

1592.

aastal on välja antud kõige vanem raamat, mis on Vello Salo raamatukogus. See on jesuiidi paatri Antonio Possevino raamat tema Moskvas käigust ja sisaldab ka 1585. aastal Tartust kirjutatud kirja. Possevino kiidab selles siinsete talupoegade jumala-armastust: „Ma kindlasti ei usu end näinud olevat siiramat hardust, need õnnistatud hinged lähevad laupäeval suure hulga teele oma puumajakestest, et olla püha-päeva hommikuks meie isade jutlusele ja missal, (...) ja lähevad siis jälle koju, käies kes terve öö, kes veel teise päevagi.”

2001.

aastast alates elab Vello Salo preestrina Piritas kloostris, olles kloostri staažikaim asukas.

12-15

on kella-aeg, mil Vello Salo on iga päev oma sõnul „muinsuskaitse all”. Sel ajal 87-aastane Salo einestab ja teeb lõunauinaku.

10 000

kirja on aastate jooksul kogunenud Salo arhiivi.

Kuivatatud lest – mõne aasta tagane mälestus Loksalt. „Ei teagi, mis sellega peale hakata, kas viinavõtmise kõrvale haugata,” arutleb Salo.

Selle foto tegi Vello Salo 1963. aastal Jeruusalemmas rahvariietesse rõivastatud tüdrukust. „Ma ei osanud valida õiget kella-aega, pildistasin teda päeval kell 12, kui varjud jäid liiga teravaks, ja tüdruk polnud fotoga rahul, et nägevat vana välja,” ütleb Salo.

Suur tuul murdis Piritas kastanipuu. Vello Salo murdis sellelt oksakese ja viis oma kabinetis, kus ta hoiab seda suhkruvee sees armulauaveinipudelist improviseeritud vaasis. Ehk läheb õitsema, loodab ta.

Termost, millest Salo taimeteed joob, ehib Vatikani raadio kleps. Salo tegi Vatikani raadios eestikeelseid saateid ja andis juba 1948. aasta esimesel jõulupühäl teada, et 1949. aasta märtsiks on planeeritud suursüüditamine.